

Lapunk példányonkénti árusításának teljes bevétele az aradi Kossuth-szoboré.

Tizenhatodik évfolyam. 225-ik szám.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 327.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitóléc sora 40 fillér.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szerda, október 2.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Az urna előtt.
Utolsó erőfeszítések.
Harc a mandátumért.
Fanatizált választók.
Tisztújítás Makón.
Az aradi képviselőválasztás.
Régalmazás a reklamban.
Herkules a tolonchásban.
Az eltűnt 56,000 korona.
Lövöldöző képviselőjelölt.
A büszkéményi békeszerződés.
Tárca: Egy régebbi aradi választás.
Régény-Csarnok: A karvalyok vére. Irta: Theuriet André.

Az urna előtt.

Arad, október 1.

Az ország sorsa ismét a felséges nép kezébe került, hogy ez a megválasztandó törvényhozók által, az ország törvényhozásának és kormányzatának újabb öt évre irányt szabjon.

A választót az ő szuverén akaratának megnyilatkozásában semmi se köti és kötelezi; cserélheti embereit és elveit, anélkül, hogy állhatatlannak volna szabad őt nevezni. Míg az aktív politikusként és államférfiúnak illik az egyszer kialakult meggyőződése és elve mellett hiven kitarítani, addig a választó polgár, minden új választásnál latra veheti, hogy megfelelt-e bizalmának az előbbi képviselője vagy se, rá bízhatja-e ismét az újabb feladatok

megoldását, vagy pedig a más idők teendőit más emberekre kell bízni? Bevált-e az a politika, az az irányzat, a melynek zászlajához a mult választásnál szegődött a lefolyt öt év történetében, vagy más elvek és jelszavak szerint válaszsza meg mandatáriusát, stb?

Mindezen szempontokat minden újabb választásnál újból mérlegre dobhatja a választó, mert ő független még a régi meggyőződése és politikai hitvallásával szemben is. Ez természetszerű és logikus, mert hiszen különben minden újabb választás, az előbbinél kevés különbséggel hasonmása volna, parlament és országgyűlés megkövesülne a régi formájában, s az idők rohanó és változatos árja tespedő tóvá alakulna.

Igy látjuk világszerte, hogy egy-egy újabb választás után egészen új parlamenti viszonyok támadnak, melyek kormányokat s intézményeket döntenek és újakat alkotnak.

Nálunk Magyarországon sincs másképp, de az egymást követő parlamentek anyagcseréje lassabb tempóban megyen végbe, úgy, hogy alkotmányos életünk negyedfél évtized óta lefolyt történetének uralkodó jellege az *állandóság*. És pedig állandóság ama guvernementális párt folytonos többségében, mely közjogilag az ország államiségének alapjait minden rázkódtatástól védi, a közgazdasági függetlenséget fokozatosan megteremtí és a közművelődést

szabadelvű irányban fejleszti. Ezen állandóság okát tulajdoníthatjuk a magyar nép nagyobb politikai érettségének, az államfentartó eszme élénkebb hatásának, a hazafias intelligencia nagyobb befolyásának, vagy egyéb körülményeknek is, de annyi bizonyos, hogy nagy szerencséje volt az hazánknek és a választó polgárság konzervativizmusa sok oly nehézségtől megóvta országunkat, a melyeket a parlamentek és a kormányok gyors változása és ellentétes irányu politikája mellett bizony aligha kerülhetett volna el.

Most az új választások megindulásának utolsó órájában nagy megnyugvással konstatálhatjuk, hogy a választási rend radikális és kockázatos megváltoztatása mellett is a régi guvernementális szabadelvűpárt többsége biztosra vehető, s az a felfordulás, vagy a hatalmak és intézményeknek reakcionárius vagy agrár-klerikális irányban való amaz eltolódása, melyet némely sötétlátó oly biztosra megjósolt, teljesen ki van zárva.

Megnyugvással látjuk, hogy itt Aradon is a szabadelvű eszme megtartotta domináló hatalmát s az annak jelszava alatt tömörült liberális párt előreláthatólag ismét nagy többséggel fog győzedelmeskedni s Aradváros mandátumát saját jelöltjének biztosítani.

Ennek a jelöltnek, *Salacz Gyula* polgármesternek érdemeit itten — az utolsó órában — újból és ismét felsorolni egé-

TÁRCA.

Egy régebbi aradi választás.

— Chorin és Náray. —

Most, miután egy higgadt, csöndes kimene-telt választás szűzében állunk Aradon, nem lesz érdektelen fölemlíteni annak a zajos választásnak lefolyását, mely 1881. június 25-én történt Aradon, s melyből *Náray Imre* került ki győztesen 16 szavazattal Chorin Ferencsel szemben.

Az „Alföld” másnap a következőket írta a választásról:

A készülődés.

A város már a kora reggeli órákban szerfelett élénk volt. A Chorin-párt a „Fehér kereszt” előtti téren, a Náray-párt a sétatér végén gyülekezett nemzeti zászlók alatt. A főtéren 7 órakor szólalt meg a zene, s nyolc óráig tartott a párt gyülekezése. Pontban nyolc órakor indult meg a menet a főtérre a választási sátorhoz, melyben a választást vezetni hivatott functionáriusok már együtt voltak.

A sátor előrészeivel a bérháznak fordítva egy volt a Szabadság-tér közepére felállítva,

hogy a szentháromság-szobor felé irányuló korlát választotta el a két pártot, melyek egyike a Forray-utca, a másika az Eötvös-utcai oldal felőli nyíláson juthatott a sátorba.

A Chorin-párt a régi városház felőli oldalt foglalta el, és nyugodtan viselve magát, türelmesen várt fél kilencig, a mikor a Vörösmarty-utcán keresztül a Náray-pártiak zene nélkül, egy csoportban megérkeztek.

Erre mind két párt beadta a *Hász Sándor* választási elnökhöz a kijelölési iratot, megnevezvén egyuttal a bizalmi férfiakat is. A *Chorin Ferencet* kijelölő párt a főtérre *Rozsnyay Mátyást* és *Hirschmann Józsefet*, a Tököly-térre *Robitzek Ágoston* és *Izzó István* urakat a Náray-párt a főtérre *Péterffy Antal* és *Barabás Pétert*, póttagokul *Wally Mátyást* és *Arkay Kálmánt*, a Tököly-térre *Wenter Gerő* és *Heeger Ernő* urakat jelölte ki bizalmi férfiak gyanánt.

A választás megnyitása.

Miután a törvényes határidő lejártáig harmadik jelölt felállítására iránt kérvény be nem adatott, *Hász Sándor* 9 órakor a sátor előrszére lépett s kijelenté, hogy a választási szavazás 9 órakor meg fog kezdetni Chorin és Náray jelöltekre, még pedig sorshuzás utján Chorin Ferencre fog esni az első szavazat. Felhívta a közönséget, hogy a rendet és nyugalmat fentartsák, s egyik párt a másiknak te-

riületére ne lépjen át, mert ezért és az ebből származható zavarokért az illető fog felelőssé tétetni. Kijelenté különben, hogyha a rend fenntartható nem volna, — bár nagyon sajnálná, ha az ideig észlelt példás nyugalom medrét elhagynák Arad választói, — kénytelen lenne szigoruan eljárni és gondoskodni fogna, hogy a rend helyreállíttassék.

Az elnök e szavai a régi városház udvarán felállított egy-század gyalog és a Tököly-téren elhelyezett egy szakasz lovas-katonaságra céloztak. Sajnos, hogy még a délelőtt folyamában szükség volt katonaságra. Legyen ezért felelős, aki a zavart, melyről alább szólunk, előidézte.

A szavazás.

Kilenc órakor pontban megkezdődött a szavazás mind a két téren elhelyezett választási sátorban. A Szabadságtéren egyenként eresztettek be a választók úgy, hogy egy Chorin-párti után egy Náray-párti következék és így tovább. A szavazatok ilyenformán egy darabig egészen egyenlők voltak s délelőtt 11 órakor a Szabadságtéren mind a két jelöltnek száz-száz szavazata volt. A Tököly-téren a szélsőbali kortesek által behozott külvárosi parasztság csakhamar előnybe jött a Chorin-pártiak felett s 11 órakor Chorin-nak 35, Náray-nak 56 szavazata volt.

Azután így oszlottak meg a szavazatok:

szen fölösleges volna; különben sem lehet azt percek alatt pár sorban elmondani és méltatni, a miről egy sikerek és érdemekben gazdag pálya évei beszélnek. De volna néhány szavunk választó polgártársainkhoz, melyet pártkülönbségükre való tekintet nélkül figyelmükbe ajánlunk. Azt kérjük, hogy tartsuk tiszteletben városunk jó hírnevét, melylyel ez polgárainak politikai érettsége révén bír; legyünk a küzdelem hevében is folyton figyelemmel arra, hogy nekünk — mint azelőtt — úgy a választás után is béke- és egyetértésben kell élnünk egymással, s nem szabad megengednünk, hogy épen legszebb alkotmányos jogunk teljesítése közben vigyünk egyetlenséget és háborúságot egymás közé. Lobogtassa mindenik párt fennen a maga zászlaját és éltesse a hogy tőle kitelik a saját jelöltjét, de tisztelje más párton levő polgártársainak is meggyőződését és embereit.

Saját pártunk feleitől pedig egy kézszorítással bucsuzunk azzal a biztos reménnyel, hogy a viszontlátásnál egy szívvel lélekkel hangoztathatjuk: „*Éljen Salacz Gyula Arad város országos képviselője.*”

Utolsó erőfeszítések.

(A választás esélyei a fővárosban.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 1.

A hurok túl vannak feszülve. Szinte elpattanni készülnek. Szerencse, hogy már itt a választás. A kedélyek az egész országban izgatottak, kivéve azt a kevés helyet, a hol egyhangúak lesznek a választások.

Budapesten talán sohasem volt olyan heves és szenvedélyes a választási harc, mint a milyen az első, a harmadik, az ötödik, hatodik és kilencedik kerületben. Ez az öt fővárosi kerület valóságosan lázban van. Kora reggeltől késő éjfélig korteskednek. A választási esélyek pedig beavatottak szerint így állanak:

	Chorin	Náray
12 óra (Főtér	150	134
(Tökölly-tér	50	91
1/2 óra (főtér	172	145
(Tökölly-tér	59	95
3/2 óra (főtér	214	150
(Tökölly-tér	60	109
2 óra (főtér	226	155

Ekkor a Náray-párt csüggedezett. A nagy többséghez, melynek a főtéren Chorin-pártja örvendett, még az is járult, hogy a Náray-pártnak nem volt a sátornál szavazója, s kénytelenek voltak a bizalmi férfiak is leszavazni, nehogy nagyon tulszárnyaltassanak. Kezdték küldözgetni a korteseket kocsikon lóhalálba s nagynehezen vitték odáig, hogy 3 és félórakor 173 szavazatuk volt a főtéren, míg ugyanott Chorinnak 248 szavazata volt. 3/3-kor Chorin 255 Náray 180 szavazatot számlált. Ugyanekkor a Tökölly-téren Chorin 63, Náray 116 szavazattal bírt, tehát ekkor a Chorin-párt 22 szavazattal előnyben volt.

3 órakor a főtéren Chorinnak 259, Náraynak 193, 4 órakor Chorinnak 293, Náraynak 224 szavazata volt, s így folytonosan többségben volt a Chorin-párt, mert azt az előnyt, melyet a Náraytárk a Tökölly-téren elértek, folytonosan pótolták a főtérre jövő szavazók.

5 órakor Chorinnak a főtéren 331, Náraynak 255 (különbség 76), a Tökölly-téren Chorinnak 68, Náraynak 149 (különbség 81) szavazata volt.

Jó darabig egyformán állottak a főtéri sátorban a szavazatok, míg a Tökölly-térre mindig újabb és újabb választókat hoztak a Náray-párt kifáradhatatlan kortesei, akiket az iparosság

Az I. kerületben, a hol *Falk Miksával Bernáth István* áll szemben. Falk győzni fog, de kevés szavazattal.

A II. kerületben *Darányi Ignác* miniszter lesz képviselő, de nem egyhangulag, mert függetlenségi és szocialista ellenjelöltjei vannak. Eddig Darányit mindig egyhangulag választották meg.

A III. kerületben, a hol *Vészi József és Nagy Dezső* küzdenek, Vészinnek biztos 800 szavazata van. Nagy körülbelül 550—600 szavazatot kap. Tehát Vészi megválasztása bizonyos.

A IV. kerületben *Podmanický Frigyes* báró és *Madarász József* a jelöltek. A két legöregebb képviselőjelölt. Az örökifju *Józi bácsi* nak lesz vagy 300 voksa. Büszke lehet rá, mert nem szorult a belvárosi mandátumra, ugyanis megválasztják őt megint Sárkeresztúron. Podmanický felviszi vagy 1000 szavazatig. Tovább nem is mennek.

Az V. kerületben *Sándor Pál* győzelmét biztosra veszik. De hogy hány szavazattal győz *Mezei Mór* ellen, arra nézve még a Sándor-pártnak véleménye is eltérő. A pesszimisták 20—30 többséget jósolnak, a vérmesek számítása 100-tól 300 többségig terjed.

A VI. kerület iránt a legnagyobb az érdeklődés. Körülbelül 10.000 itt a voksek száma. *Vázsonyi Vilmos* kortesei azt állítják, hogy 4200 szavazójuk van becsületszóra és aláírással.

Az egyik kortes így morfondizált:

— Majd meglátjuk, hogy van-e becsület-szava a Terézvárosnak.

Hogy minő itt a hangulat, az egyik kortes következő kifakadásából is kitűnik:

Már rekedt szónokolta magát a mikor így végezte ma be lelkesítő szózatát:

— Urrraim! T. polgártársak! Én már a csángókért is küzdöttem, de *Radocza* nem csángó, hanem csám—pás! — *Éljen Vázsonyi Vilmos!*

Radoczáék pedig szintén bizonyosra veszik, a győzelmet.

hüségösen támogatott. 7-kor 169 szavazata volt a Tökölly-téren Náraynak, míg ugyanitt Chorinnak 71 szavazata volt. Ezzel szemben azonban a főtéren, hol az intelligens választók szavaztak, folytonosan Chorin volt előnyben. *Neki 7-kor 415, Náraynak 307 szavazata volt. E számban már sok tanító, városi és állami hivatalnokok, több bíró és a törvényszék majd minden hivatalnokának szavazata benne volt.*

Hét órakor bezárták a Tökölly-téren a szavazást. A szavazatszedő bizottság elnöke ugyan már 5 órakor kitűzte az utolsó órát, de a választási elnök meghosszabbította azt. Itt 171, Náray és 78. Chorin-szavazattal ért véget a szavazás.

Azok, kik eddig nem akarták hinni a sok ezer ember által ellepett főtéren levő sátorban történeteket s kiket meglepett a szélsőbal eme nem várt szaporodása, az esti órákban mind számosabban kezdtek szavazni, hogy pártunk ügyét elősegítsék. *Tabajdi* főispán ur és legtekintélyesebb polgáraink adták szavazatukat Chorinra, kinek a főtéren 7 órakor 425 szavazata volt Náray 319 szavazata ellenében, vagyis 10 szóval többségben voltunk.

Nyolc órakor Chorinnak 454 szavazata, Náraynak 336 szavazata volt. Ekkor már mindkét párt végső erőfeszítéssel hozta szavazóit a választás színhelyére, azonban mivel a szélsőbaliak a bérházépületben lakó egyik pártemberük lakásán várakozó néhány ember kivételével minden erejüket kimerítették s mivel pártunk emberei közül sokan a reájuk gyakorolt fenyegetések és presszió által megfélemlítve visszavonultak a szavazástól, csak szállingózva jöttek a választók úgy, hogy *Hász* választási elnök

Hát itt csakugyan nem lehet eligazodni.

A VII. kerületben két millió szavazattal győz *Morzsányi Károly* két ellenjelöltjével: a függetlenségi dr. *Somogyi Lajossal* ez a szocialista *Goldnerrel* szemben.

A VIII. kerületben *Berzeviczy Albert* megdönthetetlen. Ellenfelei *Csepreghy János* és *Vig Viktor* (függetlenségi) igen kevés szavazatot kapnak.

A IX. és X. kerületben *Hock János* és *Springer* szinte véres harcban állanak. Az egyik napon Hock volt felül, Springer alul, a másik napon megfordítva.

Itt a holnapi választási napon csak utolsó órában, talán az utolsó percben dől el a harc, a mi azt jelenti, hogy csupán néhány szavazaton fog mulni egyiknek a győzelme s a másiknak a bukása.

Igy állanak a tipeg a fővárosban.

Hogy beválnak-e, 24 óránál rövidebb idő alatt tudni fogja az egész ország.

TÁVIRATOK.

A német gazdasági politika.

Berlin, okt. 1. A reggeli lapok jelentése szerint *Möller* kereskedelmi miniszter tegnap a kereskedelmi kongresszus alkalmával rendezett lakomán azt mondta, hogy a kormány nehéz helyzetben van. El kell ismernie, hogy hosszú határidőre szóló kereskedelmi szerződések szükségese, de másrésről a mezőgazdaság nagyobb védelme politikai szükségesség. A kérdés csak az, hogy mennyire lehet menni. De találnak majd módot a kibékülésre.

A bur háboru.

London, okt. 1. A Reuter-ügynökség jelenti Ethowéből (Zuluföld) tegnapi kelttel: A beérkezett újabb jelentések szerint a burok az italai harcban 305 embert hagytak a csatatéren. Ugyanez az ügynökség jelenti Ladysmithből: Az angolok zuluföldi győzelmei most sokkal je-

9 órakor kitűzte a szavazás berekesztését 10 órára.

Az eredmény.

Ekkor berekesztetvén a szavazás, annak ilyen eredménye volt: Chorin Ferenc 481, Náray Imre 400. Hozzáadva ehhez a Tökölly-téren szavazott választók szavazatait,

Chorin Ferenc kapott 555.

Náray Imre kapott 571.

szavazatot.

A nem várt győzelme által meglepett dadalmas párt zajos éljenzéssel fogadta a választás kihirdetett eredményét. A Náray-pártiak erre elvonultak, hogy jelöltjüket most már szabad királyi Aradváros képviselőjét a kiállított és aláírt választási jegyzőkönyv átvétele céljából a választás színhelyére kísérjek. Eljenzaj közt fátylafény mellett vitték az új képviselőt a választási sátorhoz, hol éjjel tizenkét óra tájban történt meg az átadás.

Hász Sándor választási elnök rövid szavakban üdvözölte a képviselőt, átnyujtván neki a mandátumot. *Náray Imre* erre meghatottan válaszolt, biztosítván Aradváros választóit, hogy mindig a haza függetlenségére irányuland tevékenysége s az ország és a város javára működni soha meg nem szünik.

Erre viharos éljenzés közt és csengő zeneszó mellett kísérték haza a képviselőt lakására a Deák Ferenc-utcán keresztül.

A rendezavarások.

Említettük fennebb, hogy a rend ismétleten megzavartatott. A kifejlődött sajnos események okozói a tulsó árt emberei voltak. A

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

lentékenyebbeknek bizonyulnak, mint eddig hitték. Kétszáz bur elasett és 300-nál több megsebesült vagy fogságba esett. Chapman őrnagy nagyszerűen viselte magát. A benszülött rendőrségnek egy századosa elesett, egy rendőrtiszt és az angol konzul fogságba esett.

Harc a mandátumért.

(Választási mozgalmak.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 1.

Jelöltek Aradmegyében.

Aradon: *Salacz Gyula* szabadelvű; *Müller Károly* függetlenségi; *Póór János* Arpád szocialista.

Pécskán: *Vásárhelyi László* szabadelvű, *Szalay Mihály* dr. függetlenségi.

M.-Radnán: *Vancsó Gyula* dr. szabadelvű, *Boku Szevér* szabadelvű.

Világoson: *Zselénszki Róbert* gróf szabadelvű; *Buda Simeon* nemzetiségi; *Dienstmann György* függetlenségi.

Szentannán: *Wittmann János* szabadelvűpárti; *Bauchbauer Nándor* szabadelvű; *Israel Jakab* szocialista.

Kisjenőn: *Bánhidý Antal* br. szabadelvű; *László Zoárd* dr. függetlenségi.

Borosjenőn: *Solymossy Lajos* br. szabadelvű; *Petkovics István* szabadelvű.

Jószáshelyen: *Tagányi Sándor* dr. szabadelvű; *Szombati György* dr. szabadelvű.

Világos. Említettük, hogy a világosi kerületben *Buda Simeon* földművest felléptették a nemzetiségiék. Erről a jelölésről a *Bud. Hir.* mai száma a következőket írja: *Buda Simeon.* Ezt az ismeretlen nevet egy ismeretlen ember viseli, a ki egyszerű földműves Világoson. Hogy mégis a nyilvánosság elé kerül, annak nevezetes oka van. Az ilyen parasztsorban élő emberrel csak akkor szoktak foglalkozni a lapok, ha valami nagy baj éri, ha agyonütik a korcsmában, vagy ha ő üt agyon valakit. *Buda Simeon* azonban más esemény emelte ki az ismeretlenségéből. A Magyar Távirati Iroda jelenté ugyan-

Tökölly-téren már délelőtt megverték egy Chorin-párti választót letiporván a földre és darabokra szakgatván annak ruháját. A választási elnököknek kikellett rendelni a katonaságot, hogy helyreállítsa a rendet.

Ez azonban nem volt minden. Délután, este felé újabb veszekedés támadt a főtéren, még pedig a Náray-párt emberei egymásközt veszték össze. A katonaság szétkergette a tömeget és ettől fogva nem hagyta el a választás színhelyét a katonai erő, mindennek dacára este felé újabb olyan jelenetek fordultak elő, hogy *Hász* választási elnök kénytelen volt kijelenteni, hogy ha a választók nyugodtan nem viselik magukat, azonnal berekeszti a választási eljárást.

A mellékutcákban valóságos ostromnak voltak kitéve pártunk tagjai, a kik az esős időben kocsin szavazni jöttek. *Kövekkel dobálták őket* a gyerkőcök. Nem akarjuk ezt is a pártunk tulajdonítani, bár a legszebb polgári jog gyakorlása közben tulzásokba ment Náray-párti választók magaviselete nagyon alkalmas volt arra, hogy vérszemet adjon az utca-gyermeknek. Azt sem lehet egészen véletlenné tulajdonítani, hogy a „Fehér Kereszt” (a Chorin-párt hivatalos helyisége) kapualja egész délután a zöld tollasokkal volt tele, a kik a Chorin-párti bizottsági tagokat gunyolták.

No de ne folytassuk, mert nem akarunk rekriminációkba bocsájtkozni, s óhajtjuk, hogy a mai nappal vége legyen annak a valóban szomorú harcnak, melyben a döntő ütközet tegnap vivatott.

is, hogy a világosi román nemzetiségi választók *Buda Simeon* földművest kiáltották ki képviselőjelöltnek. Ez az első eset Magyarországon, hogy valakit az eke szarva mellől szólítanak el, hogy résztvegyen az ország sorsának intézésében. Nép képviselő valahány honatya csak volt és lesz, de az igazi képviselője az a parasztagda lenne, a kit most jelöltek *Buda Simeon* személyében. Mindenesetre érdekes alakja lenne a Háznak, a sok divatos kabát mellett a zsiros ködmön, a sok lakkcipő mellett a bagariacsizma.

Mint világosi tudósítónk az esti órákban jelenti, *Zselénszki Róbert* grófnak mégis csak két ellenjelöltje lesz. Ma ugyanis fellépett *Dienstmann György* ottani szobafestő, még pedig függetlenségi programmal, de a megválasztásra való minden remény nélkül.

Temesvár. A temesvári szocialisták tegnap a gyárudvar nagytermében képviselő jelölő gyűlésre gyűltek össze. A gyűlés a lehető legnagyobb fiaskóval végződött. A gyűlésen mintegy száz ember megjelent ugyan, de köztük keresve sem találtak többet két választónál. *Kalmár Henrik*, a „képviselő-jelölt” is közbejött akadályok miatt nem jelenhetett meg a gyűlésen, kinek programját azután *Blum Róbert*, az ismert szocialista vezér fejtette ki. A vezér beszéde után a gyűlés szétoszlott.

Battonya. A battonyai kerületből értesít tudósítónk, hogy az ottani függetlenségi párt jelöltje *Vertán Ete*, tegnap M.-Dombegyházán tartotta programbeszédét. A kerület néppártja ugylátszik, nem sokat ad hivatalos lapjának az Alkotmánynak „irányítására” mert egyik vezére heves beszédben erőszakolta a párt híveit arra, hogy *Vertán* mellé sorakozzanak. A függetlenségi párt egy nagy részének sehogy sincs inyére a mostani jelölt, mert *Glatz* Antalt távirati uton kérte fel a jelölés elfogadására. *Glatz* a jelölést elfogadta s így a battonyai kerület szabadelvű jelöltjének *Babó* Lajosnak két ellenzéki jelölttel kell a küzdelmet felvennie. *Babó* pártja szilárdan áll s az ellenzéki kortések meddő munkában fáradoznak, midőn annak híveit a maguk részére akarják meghódítani. *Hervay* István választási elnök tegnap Battonyára utazott, hogy a szükséges előmunkálatokat megtegye.

Czacza. A kerület szabadelvű jelöltje, *Hieronymus Károly* bejárta a községeket, ahol mindenütt nagy tetséssel fogadták programbeszédét. *Rakován Szecsánszky János* esperes igaz magyar vendégszeretettel fogadta. Érdekes, hogy ugyanabban az időben tartotta a programbeszédét a plébánia udvarán *Gyurcsánszky* Demeter zákocei esperesplébános, a néppárti jelölt. *Gyurcsánszky* bemutatkozott *Hieronymus* nek, aki vele szívélyesen társalgott. *Hieronymus* innen folytatta körutját és mindenütt nagy lelkesedéssel fogadták. Győzelme biztos. *Hieronymus* befejezván körutját, ma este Budapestre utazott.

Nagyszentmiklós. Érdekes fordulatot vett a választási küzdelem Torontálmegye nagyszentmiklói járásában. A választók egy nagy része meguntta gróf *Nákó* Kálmán parlamenti működését s oly férfiut keresett, ki a kerületnek is fontos érdekeit önzetlenül és agilis működéssel képviselje a parlamentben. Választásuk *Rónay* Erneszt kis-zombori nagybirtokos személyére esett, ki a jelölést elfogadta. A szabadelvű-párt két frakciója *Jeszenszky* nagyszentmiklói ügyvédet és gróf *Nákó* volt képviselőt újra jelölte. Ily módon három szabadelvű jelölt állott egymással szemben. *Nákó* hívei látván, hogy győzelmük felette kétséges lesz, mindazon azon voltak, hogy *Rónay*t, a legveszélyesebb ellenfelet visszalépésre bírják. De *Rónay*, igen helyesen, a népakarat érvényesülésére hi-

vatkozva, nem mutatott semmi hajlandóságot, hogy a jelöléstől visszalépjön. Erre *Nákó* vount vissza és egész pártjával *Jeszenszky* mellé szegődött, aki pedig programbeszédében ép n nem hízeltgő módon emlékezett meg *Nákó* működéséről. Mint értesülünk, a küzdelem igen heves lesz, mert *Nákónak*, mint egyik latifundium tulajdonosnak befolyása igen nagy a kerület elszegényedett zsellér híveire, kik jobbadán *Nákó* haszonbéres földjére vannak utalva.

Nyitráról táviratozzák: Az alispánhoz érkezett hivatalos jelentések szerint a fölizgatott néppártiak *Kopcsányban* megtámadták a szabadelvű választókat; ezek bemenekültek a jegyző udvarára. A tömeg utánok ment, zászlait elvette és őszetörte s a jegyzői lakablakait bevverte. A csendőrség kergette szét őket. Egy legény az egyik csendőrt is megtámadta és fegyverét el akarta venni. Erre ez kirántotta a kardját, a támadót megsebezte és letartóztatta.

Szeged. A második kerületi szabadelvűpárt *Polczner* Jenő függetlenséggel szemben *Gerle* Imre dr. fiatal ügyvédet léptette fel, akit az idő rövidsége miatt programbeszéd tartásától fölmentettek.

Deés. Báró *Dániel* Tibor n a tartotta meg Deésen programbeszédét. Sikere nem lesz, mert sokkal nagyobb pártja van az eddigi képviselőnek, gróf *Teleki* Domokosnak, akihez a szabadelvű-párt tulnyomó nagy része csatlakozott.

B.-Gyarmat. Megbízható helyről arról értesítik a M. Távirati Irodát, hogy alaptalan az a hír, mintha gr. *Forgách* Antal pártja pressziót gyakorolna.

Baja. A szabadelvű-párt tegnap este a választók tömeges részvételével nagy gyűlést tartott. Id. *Perczel* Miklós, dr. *Lemberger* Armin lapszerkesztő és *Eretovics* János káplán lelkes buzdító beszédeket intéztek a választókhoz, a kik a beszédeket nagy tetszéssel fogadták. *Plósz* Sándor miniszter győzelme biztos.

Akik kimaradnak. Mult számunkban említettük azon képviselőket, akik valószínűleg egyhangú választás alapján jutnak az ujonnan összeülő képviselőházba. Ezuttal azokról emlékezünk meg, akiket az új t. Ház sajnosan fog nélkülözni *Csaknem 80 régebbi képviselő marad ki az új képviselőházból.* Ezek közül a halál elragadta: *Szilágyi* Dezsőt, *Matuska* Pétert, *Pulszky* Agostont, *Meszlényi* Lajost, *Ortutay* Gyalát. A jelöltségről lemondott: *Aidinger* János, *Arányi* Miksa, *Blaskovits* Sándor, *Babics* József, gróf *Berchtold* Arthur, Gróf *Bolza* Géza, *Bauszner* Guidó, *Chorin* Ferenc, *Craus* István, *Chabada* József, *Daniel* Márton, *Dobóczky* Ignác, gróf *Degenfeld* Lajos, *Dózsa* Elek, *Eder* Ödön, *Fiáth* Miklós, *Ferlicska* Kálmán, *Földváry* Mihály, *Gáspár* András, *Gencsy* Albert, *Gombos* Béla, *Gräfl* Andor, *Hegedüs* Béla, *Hulényi* Viktor, *Hajdu* József, *Issekutz* Marcel, *Ivanovits* István, báró *Jósika* Gábor, *Janitsary* Sándor, gróf *Károlyi* László, *Kardos* Kálmán, báró *Kemény* Géza, *Kende* Béla, *Kalocsay* Alán, *Kóla* János, *Kovácsy* Sándor, *Király* Ferenc, *Kiss* Albert, *Kemény* Pál, *Kozma* László, *Kubinyi* Arpád, *Lánczy* Leó, *Lehóczky* Antal, *Lepsényi* Miklós, *Lévay* Lajos, *Lónyay* Sándor, *Matlekovits* Sándor, *Molnár* Károly, *Molnár* Béla, *Magyary-Kossa* Géza, *Nagy* Gyula, gróf *Nákó* Kálmán, *Országh* Sándor, *Oláh* József, *Polyák* Béla, *Psik* Lajos, *Ráth* Péter, *Reitter* János, *Rakovszky* Géza, *Roszival* István, *Szuhányi* Ferenc, *Szemere* Attila, gróf *Széchenyi* Tivadar, *Szaplonczay* Miklós, *Szily* Pongrác, gróf *Sztaray* Gábor, *Tolnay* Lajos, *Telecsky* Kristóf, gróf *Teleki* Géza, *Takácsy* Sándor dr., *Tomcsányi* László, *Urbanovszky* Ernő, *Vörösmarty* Béla, *Végh* Arthur, *Várady* Gábor, gróf *Wenckheim* Frigyes, *Wähler* Henrik, *Zsigárdy* Gyula, gróf *Zichy* Jakab, gróf *Zay* Miklós, *Zámory* Béla, *Zmertych* Iván.

Aki az „Aradi Közlöny” részére egy előfizetést is szerez, az ingyen és bérmentve kapja kézhez Murai Károly humoros adomagyűjteményét.

Fanatizált választók.

(A biharmegyei eset.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 1.

Ma érkeztek részletek arról a felháborító, undok merényletről, mely vasárnap a biharmegyei Remete községben történt s melyről már rövidesen megemlékeztünk. Immár bizonyossá vált, hogy a negyvennyolcas párt vezetői a választási mozgalmak kezdete óta a magyar-csékei és belényesi kerületekben a legképtelenebb módon fanatizálják a szerencsétlen oláh parasztnépet, amelynek nyomoruságánál csak a butasága nagyobb. Már a hatóságának is tudomására jutott, hogy nem negyvennyolcas, de a legostobább kommunista eszméket propagálja a nép között a negyvennyolcas párt. Az adó teljes eltörlését, szabad dohánytermelést, pálinkázási jogot s a földek, erdők arányos elosztását ígéri a leghatározottabban a hiszékeny és teljesen művelelen parasztnak.

De ezzel még nem elégették meg. A tudatlan tömeget annyira fanatizálták, hogy az teljesen féket veszítve, vasárnap megtámadta a magyar-csékei szabadelvű-párt jelöltjét, Fassie Tódort, megsebesítette a rend fentartására kiküldött belényesi szolgabíró, Markovics Károlyt és közáporral megostromolta a remetei körjegyző házát. A hangulat Belényes vidékén általában annyira izgatott, hogy az ottani főszolgabíroság vasárnap este sürgönyileg egy század katonaságot kért a rend fentartására, legnagyobb dicsőségére a negyvennyolcas párt vezető embereinek.

A részleteket a következőkben jelenti tudósítónk:

Fassie Tódor, a magyarcsékei választókerület szabadelvűpártjának jelöltje vasárnap délután Remete községbe ment, hogy programbeszédét elmondja. Odaérkezése előtt pár nappal már ott jártak azonban a negyvennyolcas párt emberei s Kovács Dénes nevében képtelenebbnél-képtelenebb ígéretekkel fölizzgatták a tudatlan parasztokat Fassie ellen. Fassie mindjárt megérkezése után óriási ordítással vette körül a többnyire suhancokból és asszonyokból álló tömeg, úgy, hogy nem is mondhatta el a beszédét. Két csendőr volt kirendelve a rend fentartására, s mikor azok a népet csendesíteni kezdték, a fanatizált tömeg követ ragadt s azzal dobálta a csendőröket. Markovics Károly szolgabíró is megkísérelte lecsendesíteni a bösz tömeget, szólott hozzájuk, de közben egy kércsén megsebesítette. Hiábavaló volt minden, a nép egyre izgatottabb lett, úgy, hogy valóságos közápor zúdított a jegyzői lakra, a melynek valamennyi ablaka összetört.

Fassie Tódor Remetéről Rossia községbe ment, ahol Kovács Dénes emberei hasonlóképpen felizzgatták a népet. Itt már meg sem kísérelhette Fassie, hogy beszédét elmondja. A tömeg olyan fenyegető állást foglalt el, hogy a menekülésre kellett gondolni. A két csendőr alig tudta megfékezni a tömeget addig, amíg Fassie néhány meghitt emberével kimenekült a községből. A fanatizált nép azonban üldözőbe vette a jelöltet, aki kénytelen volt üldözői elől a meződi erdőbe menekülni. Ez este 5 óra tájban történt s Fassie Tódor nem mozdulhatott ki az erdőből éjjel tájig, amíg tudniillik több csendőr nem jött segítségére, akiknek védelme mellett visszatérhetett Belényesbe.

A belényesi főszolgabíroság még vasárnap este táviratilag értesítette az esetről Biharvármegye alispánját és katonai segítséget kért. Az alispán intézkedése folytán ma reggel a 37-ik gyalogezred egyik százada elutazott Belényesbe.

A királyi ügyességet szintén értesíteték az esetről, aminek folytán Gáthy Bálint királyi alügyész a vizsgálat megejtése végett Belényesbe utazott.

Tisztujítás Makón.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Makó, október 1.

Szeptember hó 28-án Makó város képviselőtestülete tisztujító közgyűlésre ült össze, melyen a Vajda István alkapitány árvapóntári ellenőrré történt megválasztása folytán megüresedett alkapitányi s az id. Mihájlovits István halála folytán megüresedett számtiszti állások voltak betöltendőek.

A közgyűlésen, melyen a képviselők tekintélyes számmal vettek részt, Meskó Sándor dr. Csánádvármegye alispánja elnökölt, aki a közgyűlést pont 10 órakor megnyitván, a kijelölt bizottságba a maga részéről Cseresnyés János h. polgármestert, továbbá Dózsa Sámuel dr. ügyvédet, a szavazatszedő küldöttségbe pedig elnökül Ballku Gyulát, tagokul Vékony Mihály és K. Nagy Mihály képviselőket nevezte ki. A képviselőtestület a kijelölt bizottságba Csécsi Miklóst és Czavalinga Jánost, bizalmi férfiakul pedig Gróff Gyula, Katona János, Iritz Mór dr. és Mágori Sámuel képviselőket küldötte ki.

A bizottságok ekként megalakítván, az alkapitányi állásra jelöltetett Bereczk Mihály algyógyi szolgabíró, Kőváry Ottó szegedi rendőrtiszt helyettes és Szabó Lajos battonyai nyugalmazott szolgabíró. Beadatott 115 szavazat, melyből Bereczk Dániel 37, Kőváry Ottó 65 és Szabó Lajos 13 szavazatot kapott. Így rendőralkapitánynak Kőváry Ottó 65 szavazattal megválasztott.

A számtiszti állásra jelöltetett: Pákh Kálmán okleveles gazdász, Barna Mihály számgyakornok, Góczy Ödön h. m. vásárhelyi számtiszt, Kriván Dénes cs.-palotai községi irnok, Pályi Béla városi irnok és Hajdu Mihály városi h. kiadó. Számtisztté választott 57 szavazattal Barna Mihály. Kivüle szavazatot kaptak még: Pákh Kálmán 38-at és Pályi Béla 15-öt.

A számgyakornoki állásra jelöltettek: Kollár Endre városi h. irodatiszt, Institoris Elemér városi számvevősegi irnok, Olajos Péter irattáros és Antal Miklós díjnok. Számgyakornokká választott Kollár Endre.

A tisztujító közgyűlésnek több tárgya nem lévén, azt elnöklő alispán berekesztette, mire kezdetét vette Cseresnyés János h. polgármester elnöklése alatt a rendkívüli közgyűlés, melynek egyedüli tárgya volt a megválasztott tisztviselők fizetésének folyósítása. A fizetést a képviselőtestület folyósította.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: Koldusdiák, operette. (Páros bérlet.)
Csütörtök: Koldusdiák, operette. (Páratlan bérlet.)
Péntek: A divathölgyek, színmű. (Páros bérlet.)
Szombat: A divathölgyek, színmű. (Páratlan bérlet.)

A téli színház megnyitása.

— Thurán Anna. —

A részletekben kiutaltványozott szabadság után ismét bevonult a színtársulat és megfogva bár, de alaposan megtörve, megkezdtek ma a mostani regime utolsó évadját.

Megnyitó előadásul Thurán Annát szemelte ki a rendezőség és ezzel finom ötletességnek is akarta jelét adni. Mert a darabok kiválasztásánál nálunk tradicionális az ötletesség. Mi-

kor a régi színházat felavatták a király jelenlétében, akkor sokat törték az intézők a fejüket, hogy milyen darabot is adjanak. A sok töprengés eredménye volt „A mátrai vadászat”. Mindenki kérdezte, hogy miért éppen ezt a darabot? A válasz ez volt: Ő felsége a király itt lesz, ergo keressünk egy darabot, melyben egy király fordul elő. Két király kellett — egyik a diszpáholyban és egyik a színpadon. Hogy a darab emészthetetlen ósdi és unalmas volt — az mellékes volt, a fő az ötletesség. Nohát ki is szökött a királylyal együtt a diszruhás közönség a színházból.

Ez a tradíció lebegett a mostani vezetőség előtt is, mely ilykép gondolkodott: Most állunk a polgármester-választás előtt, tehát keressünk egy darabot, melyben polgármesterválasztás fordul elő. Ez a darab pedig Thurán Anna, mely pedig már azért is, mert egy Velitorisz nevű ember lesz az új polgármester a darabban és ez a név szörnyen hasonlít az Institoris névhez. Ergo — ezzel kell a színház megnyitni — mert ebben finom ötletesség rejlik.

De akár Thurán Anna, akár Szilágyi Erzsébet, akár Fedora, akár Cyprienne, vagy a Kameliás hölgy vagy a Veszta szűz került volna a színpadra, ma este egyik se tudott volna különös érdeklődést kelteni. A választás előestéjén harci zaj zavarta fel a kedélyeket és régi igazság, hogy „inter arma silent Musae.” Alig volt néhány ember a színházban és ez a kicsiny közönség nem igen melegedett fel a fekete sereg kapitányának és Thurán Annának históriáján.

Minden nagyobb emóció nélkül indult meg az új szezon, melynek mozgalmasabb napjai aligha lesznek. Kopott diszletek és még kopotabb ruhák, ez jutott a szemnek. A legvidorabbnak csak a sugó látszott, aki úgy szavalt, akár egy ünnepi szónok egy választási népgyűlésen; érces hangja szinte zugott a színházban. Egyik polgártársunk így szörnyűködött a színházban:

— Minden fekete seregek ura! ez a sugó bizonyosan egyike az éjjelező kortéseknek, kik már egy hét óta éktelen kiáltással megzavarják álmaimat.

A kis hamis ott a sugólyukban tényleg azt hitte, hogy a Mókusban ül, ahol teljes tüdőből fujja esténként alkotmányos jogának legszen-tebbikét.

A szereplő színészek ellenben sugónak képelték magukat, ki száraz és monoton hangon szokott rendes körülmények között diskurálni. Kiemelkedő alakítása egyiknek se volt és azért közölök sem lehet senkit kiemelni. Reméljük, hogy javulni fog a helyzet, hisz a tél az idén színházi szempontból oly iszonyuan hosszú lesz.

Carolus.

* A koldusdiák lesz az első operette-előadás az évadban. Ma este kerül színre a főbb szerepekben Felhő Rózsi, Vidor Laura, Tolnai né, Polgár Sándor, Nemes, Boda, Komlósi Ilonka, Mányai Aranka, Árkosi Vilmos, Kalocsai Róza és Mezei Péterrel. Ezek közül Vidor Laura új énekesnő Laura szerepében először lép a közönség elé. A társulat ezen új tagja Rákosi Szidi iskolájának legjobb növendékei közül való. A koldusdiák csütörtökön páratlan bérletben kerül színre másodszer.

* Leszkay a Magyar Színházban. A Magyar Színházban ma volt Leszkay András igazgatása alatt az első előadás, melyről budapesti tudósítónk a következőket jelenti telefonon: Az érdeklődés nagy volt, a színház egészen megtelt. A Szerencsecsillag című új angol operettet adták, mely zeneileg több érdekes részt tartalmaz, de a librettója nagyon gyenge. Az előadás nem felelt meg annak a várakozásnak, melyet egy fővárosi színház iránt jogosan táp-

lálni lehet. A komikusok tuzoltak, pláne *Sziklai Kornél* egészen izetlen volt. A kar teljesen vidékies, a kosztümök sem díszesek, a kiállítás egyáltalán gyenge. Az új tagok közül *Tomcsányi Russit* és *Turcsányi Olgát* szimpátiakusan fogadták. Első felvonás után a parter első széksorai kiürültek, sokan eltávoztak. Az újdonság tehát nem aratott sikert.

* **A végső akkord.** A végső akkordok rendszeren harmónikusak, szépek szoktak lenni, előre elkészített szónoklatokkal, betanított karékkal és pompásan begyakorolt meghatottsággal. A végső akkord ki szokott egyenliteni mindent. Ha nagyon várjuk valaminek a végét, széppé teszi a végső akkordot az öröm, hogy elmúlt valahára. Ha pedig fáj elválnunk valamitől, még szebbé teszi a végső akkordot a bucsuzás melankóliája. De a budapesti *Magyar Színház* régi áldatlan rezsimjét még a végső akkord gyönyörűségétől is megfosztotta az a bizonyos sors, amelynek ki-ki a maga kovácsa szokott lenni. Tegnap este lett volna ugyanis a Magyar Színházban a részvénytársaság bucsuzó ünnepe, mielőtt az új bérlő költözne a helyére. A szép programba azonban egy új pontot csusztatott be a véletlen. Ez a pont ugyan nem mondható valami kellemesnek, de annál stilszerűbb berekesztője volt a régi rendszer korszakának. Az előadás megkezdése után ugyanis megjelent a színház pénztárában a — *végrehajtó és lefoglalta az ez esti bevételeket.* A foglalást dr. *Forstner Gyula*, *Rajna Ferenc* ügyvédje vezette a törvényszék ítélete értelmében, mert ámbár *Rajna Ferenc* a színház volt igazgatója, a részvénytársaság ellen indított pörét az elsőfoku bíróságnál megnyerte, a színház tulajdonosai nem deponálták a kellő kauciót.

* **Egy színházra hat pályázó.** A pécsi nemzeti színház bérletére kiírt pályázat ma járt le, a színházi bizottság október 3-án dönt a beérkezett pályázatok fölött. A színházra pályáztak: *Kövesi Albert*, a kecskeméti színház igazgatója, *Föllinusz Aurél*, *Halmi Imre* székesfejérvári direktor, *Erdélyi Miklós* színházi titkár, *Micsai F. György*, az erdélyi színház igazgatója és *Nádasi József*, a pécsi színház művezetője.

Az aradi képviselőválasztás.

(A polgárság az urna előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 1.

A döntő nap megérkezett: immáron választunk. Mikor az esthajnali csillag feljön, talán már tudni fogjuk azt is, mi lett vége az országos vitának, kit küldünk szavazatunkkal a parlamentbe. A hogy és amit politikai meggyőződésünk fog sugalni, amely jelölt neve ellebben a szavazás döntő percében a választópolgárok ajkáról: az a perc hazánk jövőjére lehet fontos. Erezzük ezt mindannyian, de tudjuk azt is, hogy az ítélet amely le-sújtó lesz az ellenzéki pártokra, oly föl-emelő, oly diadalmas lesz a szabadelvűek táborára. Ez a tudat, ez a nyugodt meggyőződés visz bennünket az urna elé.

Nálunk Aradon, leszámítva az utcaheccpolitikusat, elég garanciát nyújt a választópolgárok műveltsége, hogy az alkotmányos aktus külső lefolyásában impozáns lesz, melyet nem zavar semmi disszonancia. Ha mégis lenne olyan szavazó, aki e legszebb polgárjoga gyakorlását átérteni nem tudná: úgy azoké a felvilágosítás kötelessége, kiknek nagyobb lelki műveltség adatott és pedig azért, hogy mint a múltban, úgy most és a jövőben is példa legyen Arad az országban arra, mikép kell a politikai elvek izgalmaiban a képviselőválasztásnak lefolyni.

Az ellentétes két tábor — mert a harmadik, a szociál-demokraták maroknyi

cseppje, számításba egyáltalán nem jön, — már megtette pártja érdekében a szervezés végső munkáit s annyit már előre is tudni lehet, hogy ez a választás egyike lesz a legérdekesebbeknek. Fürge kortesek megviselt, de azért öblös hangjai szállnak a légbe s ezeket felkapja, megerősíti az utca kíváncsi népe. A szabadelvűpárt ereje tudatában már előre biztos a nap kimeneteléről és mi csak annak az érzésnek adunk hangot, mely a választás eredményének kihirdetése után fog elementáris erővel kitörni, hogy: *Éljen Salacz Gyula, Aradváros országgyűlési képviselője!*

(Az utolsó éjjel.)

Olyan volt ez a mai éjszaka, mint azok a napok, amelyeknek levegőjére azt szokás mondani, hogy: puskaporos. Ugyszólván az egész város talpon volt. Különösen az esteli órákban hullámozott óriási közönség az utcákon. A főtéren annyian jártak, mint egy-egy Szent István-napi kivilágítás alkalmával.

Szájról-szájra járt a városban a hír, hogy itt, vagy ott lesz fáklászene. Nosza menjünk, nézzünk tüntetést. A fáklászenék azonban elmaradtak s a tüntetést csak azok láthatták, akiket a holnapi nap izgalma és a mai nap mozgalmá a 10 órán túl ébren tartott.

Mert most, mikor ezeket a sorokat írjuk éjjeli 12 órakor, sok száz emberből álló néptömeg éljenez az utcán. Összeverődtek még este 9 órakor, s azóta folyton járnak a várost, a nagyhangú kortesek vezetése alatt szüntelenül kiáltgatják a levegőbe a sok „*éljen*“-t és „*abcug*“-ot.

A tüntető fiatalság végig vonult az Andrassy-uton, felkereste *Müller Károlyt*, akit rávettek arra, hogy éjjel fél 12 órakor a szabadszobor előtt hazafias beszédet mondjon.

A lelkesedés tehát megvan. Amit *Székely Kálmán* a választások izgalmaiból az új választási törvénnyel elvett, azt pótolta az által, hogy *Wlassics* miniszterrel választási szinidőt engedélyezett a diákoknak. Ha valaki, úgy a diák lelkesedik, s ha rajtuk állna a választás, *Müller Károlynak* olyan többsége lenne, amennyi így lesz *Salacz Gyulának*.

Az utolsó éjszakán mozgalmas volt az élet a pártirodáknak is, a hol tázas munka folyik. Egész éjjel fent voltak a vezérek és a csatlósok, hogy mindennel elkészüljenek a holnapi küzdelemre.

(A választók figyelmébe.)

Röviden összefoglalva itt közöljük még egyszer a holnapi napon való tudnivalókat:

A szavazásra a városház földszinti helyiségének délnyugati és északnyugati saroktermei vannak berendezve. Az első szavazatszedő helyiségben szavaznak a belvárosban összeirt választók, a másodikban a külvárosiak és tan-yabeliek.

A szabadelvűpárt felállítási helye a városháza főbejárata előtti tér. E párt szavazói a városháza főbejáratán mennek be mindkét szavazó helyiségbe s ugyanott távoznak. A függetlenségi pártiak felállítási helye a kincstári palota előtt van; a szavazók a mellékajton mennek be a városházára. A városháza közvetlen környékén csak a választó polgároknak s a jelvényű és igazolványú ellátott rendfentartóknak szabad tartózkodni.

A választási eljárás reggel 8 órakor veszi kezdetét. A szavazás választói igazolási-lap elő-mutatása mellett nyilvános élszóval történik.

A szavazóhelyiségekben csak a szavazatszedő küldöttség tagjai, a bizalmi férfiak, a ki-rendelt közigazgatási tisztviselők, a jegyzők mellé rendelt írások s a szavazásra beeresztett választók lehetnek jelen.

A választóknak a választásnál semminemű fegyverrel, vagy bottal megjelenni nem szabad.

A szavazó-helyiségekbe csak is azokat bocsájtják be, akik igazolási lapjukat fel-utatják.

Bent a városházán a két szavazóhelyiség a folyosónál deszkakerítéssel van elrekeszelve, mint az az előző képviselőválasztásoknál is történt. A szavazóhelyiségeket mindkét oldalon már a mai nap folyamán berendezték.

A városháza előtt fabódé van felállítva, a hol a választás tartama alatt is adnak ki szavazási igazolási-lapokat.

(Salacz Gyula ajánlása.)

Ma délelőtt 11 órakor tette meg mind a három párt az ajánlást. A szabadelvűpárt részéről *Salacz Gyula*t, a függetlenségi részéről pedig *Müller Károlyt* ajánlotta törvényes formák szerint számos választópolgár. A szociálisták *Poór János Árpádot* jelentették be jelöltjük gyanánt.

A szabadelvűpárt ajánlása, melyet írásban adtak át *Simay István* választási elnöknek, a következőképpen hangzik:

Tekintetes

Simay István, választási elnök urnak

Aradon.

A folyó évi október hó 2-ára kitűzött országgyűlési képviselőválasztás alkalmából az Arad szab. kir. városi kerület képviselő-jelöltjéül polgártársunkat

Salacz Gyula

aradi lakost ajánljuk.

Az 1899. évi XV. törvénycikk 156-ik §-ában megjelölt bizalmi férfiakra vonatkozólag bejelentésünket külön tesszük meg.

Arad, 1901. október hó 1-én.

Tagányi István, Vásárhelyi László, Purgly János, Nikolics Péter, Ring Géza, Hász Sándor, Halmay Andor, Bonts Döme, Robitzek Agoston dr., Neuman Adolf, Neuman Dániel, Szathmáry János, Heinrich Sándor, Deutsch Bernát, Hegedüs László, Bing Vilmos, Avarffy Ferenc, Kohn S. N., Herzl Bernát, Somogyi Gyula dr., Tedeschi Viktor, Kohn Zsigmond, Vass Géza, Edvi-Ilés László, Vojtek Kálmán, Apor Gyula, Mandl Vilmos dr., Steinhart Mór dr., Szalay Károly dr., Parecz Béla dr., Faragó Gyula, Tolnai János dr.

(A két küldöttség.)

Az aradi képviselőválasztás hivatalos funkcionáriusai a következők:

Választási elnök és az I. szavazatszedő küldöttség elnöke: *Simay István*.

Helyettes elnök és a II. szavazatszedő küldöttség elnöke *Steinhart Mór* dr.

Az I. küldöttség helyettes elnöke *Páris Lajos* dr., választási jegyző: *Rosenberg Miksa* dr., helyettes jegyző: *Vannay János* dr.; írások: *Bökényi Arisztid*, *Posch Dezső*, *Gaál Dezső*. Közigazgatási kiküldöttek: *Váryassz Lajos* és *Kádas Kálmán* tanácsnokok. Bizalmi férfiak a szabadelvűpárt részéről: *Szathmáry János*, *Ring Béla* dr., *Fetter Géza*, *Bing Béla*; a függetlenségi párt részéről: *Reicher Ferenc*, *Schwarcz Jenő* dr., *Steiner Ferenc*, *Ludig István* dr. Személyazonossági tanúk: *Schwarcz Pál*, *Avédik Domján* János; *Singer János* dr., *Steigerwald Alajos*.

A II. küldöttség helyettes elnöke *Priegl István* dr.; választási jegyző: *Tolnai János* dr., helyettes jegyző: *Velesov Géza* dr., írások: *Figus Albert*, *Damján János*, *Rónai János*. Közigazgatási kiküldöttek: *Institoris Kálmán* fő-jegyző, *Perges János* dr. tisztli főügyész. Bizalmi férfiak a szabadelvűpárt részéről: *Vajda István* dr., *Edvi-Ilés László*, *Leopold Zsigmond*, *Köpf János* dr.; a függetlenségipárt részéről *Szilvássy László* dr., *Steiner Jakab*, *Klein Ignátz*. Személyazonossági tanúk: *Világosi*

János, Kasnyik Lajos, Ungár Bertalan, Don Kons-tantin.

(Rendőri intézkedések.)

Sarlot Domokos főkapitány széleskörű rendőri intézkedéseket tett a választás napjára a személy- és vagyonbiztonság és a közrend fenntartása céljából.

A kocsiközlekedés a Salac-utcától a Karolina-utcáig terjedő vonalon csakis a Neuman-palota melletti aszfalt-uton van megengedve.

A városháza előtti téren az igazoló-jegyek kiadására szolgáló sátorhoz, valamint a városháza fő- és délioldali kapujához reggeli fél 8 óratól a rendőr-örmsestereket és a kerületi biztosokat rendelték ki számos rendőrlégénységgel.

A városházán délig központi ügyeletet teljesít *Masztig* Emil segédtiszt, délután pedig *Rámer* István rendőrhadnagy. Segédletül melléjük osztattak: gróf *Münszter* és *Vidéky* segédtisztek. Az ügyeletes tisztok ezen idő alatt tartoznak *mindennemű panaszt felvenni* és a halasztást nem tűrő ügyekben *azonnal eljárni*.

Ma éjjel több rendkívüli őrzület — köztük lovasrendőrök is — cirkált a városban. Kedden reggel 4 órától a rendes őrszemeken kívül a további intézkedésig rendkívüli őrszemeket állítottak fel a román püspöki épület elé és a *Salac-utcába*. Rendes őrszemek, melyek két-két rendőrlégényből állanak, lesznek a Szabadság-, Andrásy-, Tököly- és Ferenc-tereken, azonkívül az egyes belvárosi utcákban.

Este a színházban *Zubor* Andor rendőrfogalmazó tart inspekción két őrmester és hat közrendőrrel.

Szerda reggeli 6 órától a további rendelkezésig a városházán tartalékos szolgálatot teljesítenek mindazok, akik szolgálattételre kivezényelve nincsenek és mindazok, akik szolgálattól bevonulnak.

A választás befejezése után a városházán tartalékos szolgálatot teljesítenek *Greén* és *Angel* dr. alkapitányok, *Beretz* rendőrhadnagy, továbbá a főügyeletes rendőrbiztos mellé rendelt rendőrtisztek és irnokok, valamint az őrzületok vezetői és tagjai bevonulásuk után.

(A katonai kordon és őrzület.)

A városháza előtt a pártok elkülönítése céljából a választási elnök rendelkezésére *katonai kordonok* lesznek. Ezen katonai kordonokon belül csakis választópolgároknak, hatósági közegeknek és azoknak szabad tartózkodni, akik a választási elnöktől kiállított *pas-se-par-tout*-val bírnak.

A *katonai kordonokhoz* szolgálattételre ki-rendelvék és pedig reggeli fél 8 órától déli 12 óráig *Angel* István dr. alkapitány, *Rámer* István hadnagy és dr. *Bedő* segédtiszt. *Marinkovits* őrmester, *Halász* őrvezető, *Bringmann* és *Molnár* tizedesek. Déli 12 órától délután 4 óráig *Beretz* és *Kováts* hadnagyok és *Rimanóczy* segédtiszt, *Czibula* őrvezető, *Virág*, *Keresztes* *Andresz* tizedesek. Délután 4 órától a további rendelkezésig dr. *Angel* alkapitány, dr. *Bedő* és *Masztig* segédtisztek, valamint *Halász* őrvezető, *Bringmann* és *Molnár* tizedesek.

A 2-óról 3-ra menő éjjel, amennyiben ez szükséges lesz, a következő helyeken az alább megnevezett rendőrtisztek és közegek vezetése alatt katonai őrzületok lesznek kivezényelve:

Deák Ferenc-utcában a Fábán-utca sarkáig őrzület-vezető: *Masztig* Emil segédtiszt.

Deák Ferenc-utcában a Fábán és Lázár-utcák sarkától a román püspökig vezető *Munkácsy* detektív.

A Fábán- és Kazinczy-utcákban vezető *Kováts* hadnagy.

A Batthyány-utcában a Kossuth-utcáig vezető *Rényay* detektív.

A Széchenyi-, Batthyányi- és Kölcsey-utcákban vezető *Eisele* kerületi biztos.

Katonai őrzületok lesznek még szükség esetre a Templom-, Asztalos Sándor-, Szent-Pál-, Hunyady-, Fejsze-, Ujterem- és Választó-utcákban, a Szabadság- és Andrásy-téren.

Ha a katonai őrzületra szükség nem lesz, úgy csak a rendőri őrzületok fognak az utcákon cirkálni.

(A rendőrök bánásmódja.)

Érdekes és első sorban elismerést érdemel a főkapitányi rendelkezésnek azon része, mely utasítást ad a rendőrség tagjainak a közönséggel való bánásmódról. Ez a rész így hangzik:

A szolgálatban való magatartásra és fellépésre nézve, tekintve, hogy a kedélyek izgatottabbak, s így a közrend biztosítására tett intézkedések igen könnyen, a legcsekélyebb izgatásra, helytelen hivatalos fellépésre is megzavarhatnak, figyelmeztetem a rendőrtiszteket és minden egyes rendőr közegnek a *legszigorúbb fegyelmi büntetés következményének terhe alatt meghagyom*, hogy minden fellépésnél kellő *higgyadsággal, tapintattal*, de a mellett kellő eréllyel és részrehajlatlan igazságossággal járjanak el s mindenekelőtt csak akkor lépjenek fel, ha az *okvetlen szükséges*, durva kifejezésektől, sértő káromkodástól, tuikapasoktól, tettegessegtől óvakodjanak. A fegyverhasználat jogát pedig *csakis felsőbb parancsra* gyakorolhatják.

A csoportolásokat, a melyeknek rendezavarás a célja, meg ne engedjék s ha mégis megtörténne, azokat a szétoszlásra, a következményekre való figyelmeztetéssel *háromszor felhívni tartoznak* s csak ennek eredménytelensége esetén hívható fel a *katonai fegyveres erő*.

Végül ismételnem is hangsúlyozom, hogy a rendőrségnek a választások alatt egyedüli feladatát a közrend, béke és nyugalom fenntartása, a személy- és vagyonbiztonság megőrzése képezi, minél fogva sem a tisztviselő, sem a rendőrközeg a politikai pártoktól, azok vezetőitől megbízásokat el nem fogadhat, valamely *választót sem a szavazásra, sem a szavazástól való tartózkodásra rá nem bírhat* s a rendőr közeget vagy a fegyveres erőt más célból, mint a rend és csend fenntartására és a *választói jog szabad gyakorlásának oltalma érdekében igénybe nem veheti*, sem pedig az azok feletti rendelkezési jogot, másra, mint hatósági közegre sem egészben, sem részben át nem ruházhatja.

(A legutóbbi választás.)

1896. október 28-án ment végbe a legutóbbi képviselőválasztás Aradon, még pedig teljes csendben, rendben és békességben.

Két jelöltre szavaztak: *Hieronymi* Károlyra és *Péterffy* Antalra. A szabadelpvüpartiak akkor a kincstári palota előtt állottak, a városháza előtti teret a függetlenségek kapták.

Reggel 8 órakor nyitotta meg a választási aktust *Kristyóry* János elnök. Megjelent a városháza két kapujánál s kihirdette a jelölteket. Kevéssel 9 óra előtt megtörtént a sorshuzás arra nézve, melyik párt szavaz először. A választási elnök *Péterffy* nevét huzta ki s elrendelte, hogy a szavazó polgárok tizenként menjenek a terembe. A második küldöttségénél a *Hieronymi*-pártiak kapták az elsőséget.

Kilenc órakor kezdődött a szavazás. Az I. küldöttségénél *Barabás* Béla dr., a II-iknél *Sealay* Soma volt az első szavazó.

D. e. 10 órakor *Hieronyminak* 157, *Péterffynak* 130, délben *Hieronyminak* 581, *Péterffynek* 250, d. u. 5 órakor *Hieronyminak* 1017, *Péterffynek* 523 szavazata volt.

Kristyóry elnök d. u. 5 óra 5 perckor kitűzte a záróórát, mely után már alig 30—40 választó szavazott.

Pontban 6 órakor rekesztették be a szavazást, a mikor leszavaztak a küldöttségi tagok is. Rövid idő múlva a választási elnök a következőkben enunciólta az eredményt:

Beadatott összesen 1617 szavazat.

Ebből kapott *Hieronymi* az I. küldöttség-

nél 803, a másodiknál 258, vagyis összesen 1061 szavazatot.

Péterffy az I. küldöttségénél 306, a másodiknál 250, vagyis összesen 556 szavazatot.

Minél fogva *Hieronymi* Károly kapta meg az aradi mandátumot, még pedig 506 szótöbbséggel.

(Hol választanak holnap.)

Holnap, október hó 2-ikén, az ország követező kerületeiben ejtik meg a képviselőválasztásokat.

Megyék: Abauj-Torna (7 kerület), Alsó-Fehér (4), Arad (7), Arva (2), Bács-Bodrog (11), Baranya (7), Békés (2), Bihar (12), Brassó (2), Csanád (2), Csik (4), Esztergom (2), Fejér (5), Gömör-Kishont (6), Győr (3), Hajdu (3), Háromszék (4), Hunyad (6), Jász-Nagy-Kun-Szolnok (6), Kolozs (4), Komárom (4), Krassó-Szörény (7), Liptó (2), Máramaros (6), Moson (2), Nagy-Küküllő (4), Nyitra (11), Nógrád (6), Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun (11), Pozsony (8), Sáros (6), Somogy (8), Sopron (6), Szabolcs (5), Szeged (4), Szepes (6), Szilágy (5), Temes (9), Tolna (6), Torda-Aranyos (4), Torontál (11), Trencsén (8), Turóc (2), Ugocsa (2), Ung (4), Vas (10), Veszprém (6), Zala (9), Zemplén (8). Összesen 284.

Városok: Budapest (9), Arad, Baja, Besztercebánya, Békés, Békés-Csaba, Czegléd, Debrecen (3), Eger, Esztergom, Gyöngyös, Győr, Gyulafehérvár, Hajdu-Böszörmény, Halas, Jászberény, Kecsmét (2), Kolozsvár (2), Komárom, Kőrömbánya, Makó, Maros-Vásárhely (2), N. Kőrös, Oláhfalva, Pápa, Pozsony (2), Sepi-Szent-György, Sopron, Szamosújvár, Szarvas, Szeged (2), Temesvár, Ujvidék, Vizakna, Zenta, Zombor. Összesen 55.

Az első nap tehát 339 választás lesz.

Rágalmazás a reklamban.

(Pör egy pikáns hirdetés miatt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 1.

A jogászközönség nagy érdeklődése mellett fordultatos bűnügyben tartott ma főlebbviteli főtárgyalást a szegedi kir. ítélőtábla büntető tanácsa *Rácz* Gyula kir. ítélőtáblai bíró elnöklete alatt.

Az érdekes ügynek, mely a becskerekai törvényszék fórumáról került a szegedi másodfoku bíróság elé, története a következő:

Becskereken tavaly *Rózsa* Béla fűszerkereskedő messzeikiáltó hirdetményekkel árasztotta el az utcasarkokat. Ezek a hirdetmények első tekintetre amerikai izű élelmes reklámoknak látszottak, de figyelmesebb szemlélődés után kitűnt a hirdetmény soraiból, hogy azok *Hollaender* László dr. becskerekai ügyvédet perszifalják e szavakkal: felpofoztatott, megbotoztatott, diszkvalifikáltatott.

Ezt a kis nyilatkozatot a becskerekai kereskedő akként szerkesztette meg, hogy a sértő szavak mindegyik betűje bekezdésül szolgált egy-egy üzleti cikknek megnevezéséhez. A felpofoztatott szó például körülbelül így jött ki: *Fűszer, Enyv, Liszt, Petroleum, Olaj, Firnejsz, Ostya, Zsir, Timsó, Alma, Tarhonya, Osztszéhering, Tinta, Tojás*.

Becskereken nagyon hamar kitalálták ennek a reklámnak titkos rugóját. *Rózsa* erősen védekezett, hogy nem *Hollaender* ügyvédre vonatkozik a kettős értelmű reklám, melyből mindenki kiolvasta a célzást a becskerekai fiskális egy régebbi afférjára, mely azonban rehabilitálással végződött. A becskerekai lapban ugyanis több ügyvéd aláírásával nyilatkozat jelent meg, amelyben bizalmat szavaztak *Hollaendernek* a méltatlan támadásért.

A kereskedő ezen akciójára egyébként a következő dolog adott okot.

*Rózsa*hoz elment egy ismerőse, hogy ajánljon neki ügyvédet, mert nagy pöre van. *Rózsa*

Hollaenderhez vezette, egyben megbizta őt, hogy ez az ember úgy is tartozik neki 240 forinttal és 60 krajcárral, majd vegye be tőle a leszámolásnál. Irja alá a meghatalmazást, mondta Hollaender. Rózsa megtette ezt, az ügyvéd pedig az ő nevében folytatta le az új kliens egész ügyét, mintha Rózsa volna a Majoros végrehajtási tömege részére kirendelt ügygondnok, végül aztán, ami a legmulatságosabb az egészben, nem a tulajdonképpeni érdekelttől, Majoros építőmestertől, hanem Rózsától követelte az ezer forintnyi perköltséget.

Természetes dolog, hogy a kereskedő nem volt arra hajlandó. Pörösködtek tehát az ezer forintért. Hollaender kimutatta, hogy Rózsa neki felhatalmazást adott a Majoros-féle pör vitelére s bár Rózsa váltig tiltakozott az ellen, hangoztatva, hogy józan észszel el sem lehet képzelni, hogy 240 forintnyi követelésért 1000 frt perköltségbe menjen bele, mégis elmarasztalták. Ez aztán végleg elkésztette. Előbb a kaszinóhoz intézett nyílt levelet, hogy zárják ki onnan Hollaendert ezért, meg egy másik afférja miatt (egy év után kért valakitől egy sértésért elégtételt s becsületbiróság állapította meg, hogy elkésett), majd a plakátokhoz folyamodott.

Hollaender feljelentette a kereskedőt nyilvános rágalmazásért. A törvényszék el is ítélte a kereskedőt 480 korona pénzbüntetésre.

A szegedi ítélőtábla ma tartotta meg az ügyben a felelősségi tárgyalást. Az ítéletet holnap hirdetik ki.

Herkules a toloncházban.

(Aki Arany Jánosra hivatkozik.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 1.

Egy *Kaveliszky* nevezetű hercules, akinek az volt a nemes hivatása, hogy szerte a hazában földhöz csapkodja a vállalkozó szellemű legényeket, megakadt Nagy-Szalontán szép pályafutásában. Hát bizony, művészeknek gyakran vannak olyan kinos időszakok, amikor maradni nem tudnak, mert nincs miből és tovább utazni sem tudnak, mert — szintén nincs miből. A mi vállas herculesünk tehát a nemes városi tanács gondjaiba szakadt. Vagyis magyarázva, a toloncházba került, ahol addig tartják, amíg illetőségi helye ki nem tudódik. Szállást kap a toloncházban, a kosztja pedig kitelik a rabok kosztjából.

Azaz, hogy az övé bizony nem telt ki. Mikor első napon fölkanalazta a köménymagos levest és főzeléket, meglegedetten dörmögte.

— Hát ez jó lesz, Ebből adják az ebédet is.

Mikor megmagyarázták neki, hogy az újabb porcióra csak várjon türelmesen másnap délig éktelen dühre fakadt.

— Nem vagyok én pulya, hogy ennyivel beérem! Hiszen így én éhen halok!

A szolgabíró elé került a dolog. A szolgabíró szeliden csitítgatni próbálta:

— Nézze, a többi toloncok is csak ennyi menázsit szoktak kapni!

— Igen ám, de én nem vagyok olyan, mint a többi. Én két mázsát emelek fel egyszerre!

— Hát ne emelje ezentul egyszerre, hanem apránként. Sőt én felőlem akár egyáltalán ne is emeljen.

A hercules könyörgőre fogta:

— Csak hogy kérem alássan, nekem ez a mesterségem. Már most csak nem foghatok más foglalkozáshoz? Azután meg nekem az evés olyan, mint a szabónak az olló, az asztalosnak a gyalu. Azt el nem vehetik tőlem.

Észrevette, hogy a beszéde nem téveszti el a hatását, ezért tehát most már bátrabban folytatta:

— Voltam én már tolonc osztrák városokban

is, de ott mindig jóllakattak. Es itt, Arany János szülővárosában . . .

A szolgabíró kigyult arccal kiáltott közbe:

— Mit? Az osztrákok tudnak etetni? No hát majd megmutatom én, hogy mit tud Nagy-Szalonta!

Nyomban ötszörös porciót rendelt és a hajdu vigyázott, hogy mind megegye a hercules. Kerüljön amibe kerül, de Nagy-Szalontát ugyan le nem főzi holmi osztrák falu!

Az illetőségi helyet még mindig nem tudták megtalálni, a hercules hizik egyre és a községében azon tanakodnak, hogy valami pótdót kellene kifundálni a város herculesének méltó táplálására. Legjobb volna, ha szerződtenék állandó Toldy Miklósnak, — Arany János szülővárosához ez volna a legméltóbb.

Az eltűnt 56,000 korona.

(Keresik a tetteseket.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 1.

Megirtuk, hogy Budapesten *Hoffer* Adolftól, a városi villamos vasut pénztárosától a Ferenc József-téren rejtélyes módon eltűnt 56 ezer korona, amelyet félórával előbb az angol osztrák bankból vett fel.

A rejtélyes ügyben — mint ma tudósítónk jelenti — a rendőrségen *Bérczy* Béla rendőrkapitány vezeti a vizsgálatot és egész sereg detektív nyomoz az ügyben. *Bérczy* még tegnap éjszaka kihallgatta az eset koronatanuját, *Kolumbán* Miklósné, született *Bartos* Rózsát, az illemhely felügyelőjét, aki a Dálnok-utca 27. számú házában lakik. Az asszony elmondotta, hogy *Hoffer* délelőtt 10 óra tájban lett rosszul az illemhelyen. Ő hozzá nyitott be ezekkel a szavakkal:

— Asszonyom rosszul vagyok, hívja a mentőket.

Kolumbán azonnal ápolás alá vette *Hoffer*t, aki a fejét és szívet fájlalta. Többször felkiáltott:

— Jaj, mindjárt meghalok.

Közben két uriember is sietett *Hoffer* segítségére. Mindakettő középmagas, 28—30 év körüli férfi volt. Az asszony erre a két uriemberre bizta a beteget, ő pedig a mentőkért telefonált.

Hoffer közben rosszabbul lett, amire két ápolója felgombolta a ruháját és hideg vízzel dörzsölték a szíve táján. *Hoffer* mellett a földön hevert egy fekete faládika. Ebben azonban nem volt a pénz. Ez a ládikó meg is van. Ezt nem vitte el senki. *Hoffer* a pénzt ruhája belső zsebében, egy tárcában tartotta. *Ez a tárcsa tűnt el a zsebéből*, amelynek elvesztését *Hoffer* csak akkor vette észre, amikor hazavitték *Margit*-körut 49. szám alatti lakására.

Hoffer mindvégig eszméletlen volt, de nem tud visszsemlékezni arra, hogy kik voltak rosszulalatt a környezetében.

Ma délelőtt őt is kihallgatták a lakásán, s azt mondja, hogy kabátját kigombolták, és mint egy negyed óra hosszáig idegen emberek vették körül. Arra nem emlékszik, hogy valaki a zsebébe nyúlt volna. A rendőrség most azt a két uri embert keresi, akik először voltak segítségére a rosszul lett pénztárosnak.

Késő éjjel azt telefonálja tudósítónk, hogy a rendőrség *Hoffer* ellen elrendelte az előzetes vizsgálatát fogságot. Azt hiszik, hogy ebben a titokzatos ügyben legközelebb igen érdekes fordulat vetődik napvilágra.

HIREK.

Felhívás.

Az aradvárosi szabadelvű párt igen tisztelt tagjait értesitem, hogy pártunk reggel fél nyolc órakor vonul fel a Központi szálloda előtti térről a városházán levő szavazó helyiség elé.

Félekérem a párt minden egyes tagját, hogy reggel hét órakor e célból a Központi szállodánál gyülekezni sziveskedjék.

Hazafias üdvözléssel

Tagányi István
pártelnök.

A szabadelvű párt elnöksége felkéri a párt tagjait, hogy lehetőleg a délelőtti órákban sziveskedjenek szavazataikat leadni.

Lövöldöző képviselőjelölt.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 1.

A mikor a kuriai bíraskodásról szóló törvény létesítése által a törvényhozást és a kormányt az a fenkölt intenció vezette, hogy a népakarat szabad megnyilvánulását meg ne gátolják, a mikor a hatóságok szigorúan utasítottak, hogy semmi korteskedésbe ne ártsák magukat, a választókra nyomást ne gyakoroljanak s mikor gondoskodás történik arról is, hogy e rendelet be is tartassék, a mikor a régi atrocitások, erőszakoskodások immáron egy varázsütésre a multak homályába tűntek el, akkor éppen a jelöltek követik el a legtöbb merényletet az így biztosított alkotmányos szabadság ellen.

Veszprémből olyan eseményről táviratoz tudósítónk, a mely a mai napig még páratlanul áll az ideai választási mozgalmak történetében.

Arról van ugyanis szó, hogy az egyik képviselőjelölt *revolverrel kísérelte meg terrorizálni a népet*. A merénylet természetesen ellenállásra és viszonzásra talált, úgy, hogy a két párt emberei véresre verték egymást. A lövöldöző képviselőjelölttől végre a csendőrök vették el a revolvért.

A véres választási harcra az alábbi távirati értesülést vettük:

Veszprémmegye Ó-Vászony kerületében három jelölt közd a mandátumért: *Óváry* Ferenc, az eddigi szabadelvűpárti képviselő, *Vadnay* Béla agrárius és *Kenesey* Ferenc Kossuth-párti.

Ma, az eddig elég csendes kerületben az agrárius jelölt: *Vadnay* Béla ugyancsak felizgatta a kedélyeket olyan cselekedettel, a mely nem képviselőjelölthöz, hanem utonállókhoz illő. *Vadnay* ugyanis ellenjelöltjének *Óváry* Ferencnek választóit *revolverrel akarta megfélemlíteni*. Erre a választók *Vadnay* embereit megtámadták és véresre verték.

Vadnay Bélától a csendőrök vették el a revolvért.

— Hányan szavaznak Aradon? Most már lehet számítást vetni, holnap körülbelül hányan szavaznak le Aradon? A szavazók száma szokatlanul nagy lesz, oly nagy, a minő még egy képviselőválasztás alkalmával sem volt, még akkor sem, mikor a legizgalmasabb hangulat uralta a választást s utolsó emberig az urna elé vittek minden voks-képes polgártársat a pártok korifeusai. A szavazatok nagy száma első sorban onnét lesz, mert közel ezer új szavazó kapott a törvény szerint ezuttal első ízben választói jogot s ezek csaknem mind élni is fognak a

jogokkal, de másrészt általános az érdeklődés a holnapi küzdelem iránt s a pártok erőpróbát készülnek vetni az összemérkőzésrel. Ma estig 2100 igazoló-lapot szolgáltatott ki a városháza, a gáji kapitányi hivatalban pedig 200-at. Holnap bizonyosan jelentkezni fog még a cédulaosztó sáternál legalább 5—600 választó s így Aradváros 3693 választópolgárából *előreláthatólag le fognak szavazni háromezren.*

— **Választási hirszogalat.** A posta- és táviridagazgatóság intézkedést tett arra nézve, hogy választások idejére Aradvármegyében egész éjszakán át a közönség szolgálatára álljon a távirida és a telefon. Az új intézkedés a hétfői nappal már életbe lépett s a választások utánig tart. Figyelmükbe ajánljuk ezt a választási központokon lévő tudósítóinknak.

— **A temesvári szerb püspökség betöltése** céljától a görög-kéleti szerb püspöki zsinat november közepén Karlócán összeül, hogy megválassza az új püspököt. Addig *Brankovics* patriárka a püspökség adminisztrálásával megbizta *Bogdanovits* Lucian budai szerb püspököt, ki a legközelebbi napokban Temesvárra utazik a felmerült ügyek elintézésére.

— **Kinából hazatérő osztrák-magyar katonák.** Polából távirják, hogy az osztrák-magyar hadikülönítmény holnap érkezik haza Kinából. Az érkezőket *Spain* admirális és *Succovaty* tábornagy fogják üdvözölni s köztük a király által adományozott kitüntetések kiosztani.

— **Mayländer lemondását elfogadták.** A fiumei podeszta lemondása ügyében a reprezentanza ma rendkívüli ülést tartott. Mayländer hívei a gyűlésen *nem jelentek meg*, mert a tuzókkal tanácskozni nem akartak. A gyűlésen *Sirola* azt indítványozta, hogy kérjék meg Mayländeret lemondásának visszavonására, a többség azonban szavazás útján *tudomásul vette a lemondást.*

— **Közgyűlési vonat.** Az aradi és csanádi egyesült vasut igazgatósága közhírré teszi, hogy Csanádvármegye évnegyedes közgyűlésére való tekintetből az 1-ső számú személyvonat *október hó 7-én* kivételesen *Aradról* fog elindítani. Indul reggel 5 órakor.

— **Választási szünet a tudományegyetemen.** A budapesti tudományegyetemen a képviselőválasztás okából holnap, szerdán, az összes fakultásokon szünetelnek az előadások.

— **Házasság.** Fényes esküvő volt ma délután 5 órakor a városháza disztermében. *Ortutay* Béla fiatal földbirtokos esküdött örök hűséget *Schauer* Eszter kisasszonynak, *Schauer* Ádám városi vámfelügyelő leányának. A polgári esketést *Szondy* Béla anyakönyvvezető végezte. Násznagyok voltak a menyasszony részéről *Fábián* László nyug. főispán, a vőlegény részéről *Herczig* kapitány. A menyasszony elegáns fehér tuft ruhában jelent meg az esküvőn, míg a vőlegény huszárkadétuniformisban. Koszoruspárok voltak: *Fábián* Margit *Wehle* főhadnagygyal, *Grefner* Mici *Ulrich* huszárfőhadnagygyal, *Schauer* Mariska *Justh* főhadnagygyal, *Kertay* Irma *Tahler* hadnagygyal, *Babó* Tusi *Ortutay* Gyulával, *Ortutay* Margit *Schaner* Gáborral, *Ortutay* Ilona *Vass* Mátyással, *Schauer* Gizzi *Ortutay* Lajossal. A koszoruslányok mind rózsaszínű ruhában voltak, míg az örömanyaik özv. *Ortutay* Béláné és *Schauer* Lajosné, aki a menyasszony részéről az örömanya szerepét vitte, fekete selyemben. A polgári esküvő után a minorita-templomban *Csák* Cirják dr. rendfőnök adta az egyházi áldást az új párra.

— **Walderssee betegsége.** Gróf *Walderssee* mióta hazatért Kinából betegen fekszik. Lábaiinak sincsontján erős daganatok vannak. Az orvosok

nagyon féltik *Walderssee*t, hogy lábai gyulladásba jönnék s amputálni kell.

— **Gyászistentisztelet Egan Edéért.** A budapesti egyetemi ifjuság egy része ma reggel 9 órakor gyászmisét mondott az egyetemi templomban *Egan* Ede lelkiüdvéért. A misét papi segédlettel *Kriszán* Mihály pápai kamarás, szeminárium igazgató szolgáltatta. A gyászistentiszteleten megjelent az egyetemi Kör gyászfátyollal bevont zászló alatt és az *Egan*-család számos tagja.

— **A temesvári állami tisztviselők *Gerdánovics* Sándor** táblai bíró elnöklésével népes értekezletet tartottak, melyen a budapesti kongresszusra kiküldött képviselők beszámolóját nagy tetszéssel fogadták. Elhatározták, hogy *Szell* Kálmán miniszterelnökhöz jóakaró állásfoglalásáért, a központi bizottságnak pedig huzgó fáradozásáért köszönő táviratot küldenek.

— **Krüger apó gyásza.** Pretóriából táviratozzák, hogy *Krüger* elnököt ma újabb gyász érte. *Tjard Krüger*, az elnök fia, aki nemrég megadta magát az angoloknak, ma reggel rövid betegség után meghalt.

— **Párbajellenes mozgalom.** Mig nálunk Magyarországon a párbaj-mánia csak úgy dühög, addig Németországban a párbaj ellenes liga erősen működik tervének kivitelében. Október 19-én a liga herceg *Löwenstein* Károly elnöklete alatt gyűlést fog tartani. Ezen a gyűlésen fogják megállapítani a módozatokat, melyeket a párbaj-düh elnyomására célszerűnek tartanak. A gyűlésre a német társadalom számos elsőrangú tekintélye ígérte meg a részvételt.

— **Honvéd őrnagy és bankigazgató Károlyvárosból** távirják, hogy ott *Dreskovic* honvéd-őrnagy az egyik kávéházban szóváltásba elegedett *Herman* Károly bankigazgatóval, majd pedig arcul ütötte az igazgatót és kardjával összevagdosta.

— **Rendjeles iskolásfiúk.** Berlinben *Csun* herceg ott időzése alatt meglátogatott egy előkelő német állami hivatalnokot. A hivatalnok meghívta ebédre a herceget, ki a meghívást el is fogadta. Ebéd után bemutatották a hivatalnok gimnazista fiát és ennek egyik barátját a hercegnek. *Csun* herceg gavallér modora egyegy rendjelet adományozott a két ifjunak, akik most Németország legbüszkébb gimnazistái.

— **Vasuti katasztrófa.** *Bécsből* táviratozzák: A déli vasut egy kommunikéje szerint tegnap este 7 óra 8 perckor a *Mödlingből* Bécsbe menő 74. sz. vonat gőzmozdonyát helyelen váltóállítás következtében oldalra surolta egy tologató mozdony. Mind a két mozdony kisiklott, de a vonat kocsijai sértetlenek maradtak. A vonatok egy órát késtek. A vonat hirtelen megállása következtében *néhány utas könnyű zúzódást szenvedett.* Egy uriaszonyt görccsroham miatt a *mödlingi* kórházba vittek.

— **Eljegyzés.** *Hutzu* György kislakai tanító eljegyezte *Boczko* Pál nyug. aradi tanító leányát, *Róza* kisasszonyt.

— **Mac Kinley sirja előtt.** *Mac Kinley* elnököt sírjában is kerüli a béke nyugalma. Sírboltja előtt sötét szándéku emberek ólálkodnak. Hogy kik és mit akarnak, sejtteni lehet. A rém, melynek útját királyok vére jelzi s mely meggyilkolta Amerika elnökét is, már a sír elten lázad. Undorító, utálatot keltő hír ez. Kantonból (Ohio állam táviratozzák, hogy *Deprend* temetőre tegnap éjjel az előtt a sírbolt előtt, amelyben *Mac Kinley* elnököt örök nyugalomra helyezték, *rálőtt egy emberre*, aki gyanusan viselkedett a sír közelében. A lövést azonban elhárította egy másik ember, aki az ellenkező irányból késsel rontott *Deprendre*. Dulakodásra került a dolog, amelyben a *temetőre földreesterték* és könnyen megsebesítették. A két ismeretlen akiket a katonai fogházból megugrott szökevényeknek tartanak, elmenekült.

— **Öngyilkos kapitány.** *Grumblov* lipcsei kapitány ma a berlini gyorsvonat egyik kocsiában mérget vett be s azután föbe lötte magát. A kapitány sikkasztott s bűne kitudódott. A büntetéstől való félelem miatt lett öngyilkos.

— **A Batthiány-utcai gyilkosság.** A tegnapi gyilkosság ügyében *Nyiró* Géza vizsgálóbíró ma is folytatta még a vizsgálatot most már a törvénytársaknál, ahova ma a rendőrség börtönéből *Aponyi* Sándort, a gyilkost is átkisérték. *Aponyi* most már megtörtén bánja tettét. Azt beszélik, hogy a gyilkos tettének elkövetése előtt *egy levelet írt az édesanyjának*, amelyben bucsuzik tőle s egyben megírja a bucsuzás okát is. Elmondja a levélben *Aponyi*, hogy őlni készül s mert egész bizonyára börtönbe kerül, nem láthatja többé az anyját. Ha a gyilkos tényleg írt ilyen levelet s ezt megtalálják, úgy súlyos bizonyító eszközt szolgáltat maga ellen a bíróság kezébe, mert ez esetben nyilvánvaló az előre megfontolt szándék: a *premeditáció*, ami — hacsak egyéb enyhítő körülmények fenn nem forognak — halálbüntetést von maga után.

— **Nagy örökség.** Az amerikai polgárháboru alatt *Dembinszki* Napoleon Lajos 2,000,000 dollárnyi vagyonát az amerikai állami banknál letétbe helyezte. *Dembinszki* a háboruban elesett s azóta keresik a törvényes örökösöket. Végre Varsóban találtak most egyet *Dembinszki* főhadnagy személyében, ki okmányokkal igazolja az örökség iránti igényeit.

— **Megunta az életét.** Soborsinból jelenti tudósítónk: *Bajcs* Ananie *temesesti* teknőkészítő már régebb idő óta betegeskedett. Nejének több ízben hangoztatta, hogy ha természetes halállal mihamarabb meghálni nem fog, öngyilkos lesz, mert megunta az életét. Lakházuk *Temesesten* közvetlen az erdő szélén van, hol ketten éltek évek óta. Hétfőn reggel neje *Soborsinba* ment s ez idő alatt az öreg *Bajcs*, ki már 70 éves, az erdő szélén lévő bükkfára akasztotta fel magát. Az orvosrendőri hulla szemlélet a hatóság megejtette s konstataálta az öngyilkosságot.

— **Bikaviadal automobilon.** Bayonneban tegnap *Henry de la Meurthe* ismert nevű sportman kezdeményezésére az egyik arenában bikaviadal volt, hol a pikador nem lovon ült, hanem páncélos automobilban. A bikának nagyon imponált a vasszörnyeteg s megszaladt tőle. Mivel így semmi izgató, hogy véres jelenet történt, a közönség elégtelenül távozott az arenából.

— **Egy zárda titka.** Ez év elején a külföldi lapokat furcsa hír járta be egy római női zárdáról, melyből egy gazdag apácát, aki a vagyonát ígérte volt a zárdának, egy pap megszóktetett. A szökés folytán a kérdéses bencés zárda nagy bajba került, mert a várt vagyontól elesett és nem tudott megfelelni a kötelezettségeinek, elannyira, hogy a hitelezők a zárdát az összes ingóságokkal együtt elárvereztették. A zárda főnöknője most maga teszi közzé az eset részleteit egy londoni lapban. Nevezetes a dologban az, hogy a vatikáni szent inkvizicio az ártatlan apácákat áldozta fel, „nehogy a bűnös pap elítélésével az egyház becsülete csorbát szenvedjen.” Az apácáknak meghagyták, hogy zárdájukat engedjék át az irországi augusztinus barátoknak és „kerüljenek minden botrányt.”

— **A félelem nélküli lovag.** Férfi társaságban történt. Az urak szivaroztak és az asszonyokról beszélgettek. Természetesen a csipős kalandok egész sorát mondták el és még természetesebben: néz hétkül különösen X. ur, a félelem és gáncsnélküli lovag excollált pikáns történeteivel. Már a hatodik asszony becsületét végezte ki névtelenül és díszkréten.

— **Megfogtam a kezét,** — mesélte — megszórtottam a derekát, magamhoz öleltem, megcsókoltam és mindketten reszkettünk, de M. báróné . . .

Egy ur a társaságból sápadtan felugrott:

— Kikérem magamnak. M. báróné az én unokahugom és tisztességes asszony . . .

Mindenki elsápadt. Csönd lett. Csak a gáncsnélküli lovak folytatta nyugodtan.

— De pofon is ütött ám . . .

— **Harc a vadorzókkal.** A nagypéterfalusi erdőben *Kersch* erdész kilenc vadorzó megtámadta. Az erdész közülök kettőt lelőtt, hármat súlyosan megsebesített, mire a többiek megfuttak. Az erdész maga könnyű sérülést szenvedett.

— **Ungyilkos kovácmester.** Makón *Márton* István kovácmester tegnap délben öngyilkosságot követett el, a padlason egy kötél darabra felakasztotta magát. Márton egyike volt Makón a legügyesebb kovácmestereknek, neki is vesztére lett azonban az, ami már sok embernek: a mértéketlen ivás. Három-négy ízben is követett már el öngyilkossági kísérletet, de mindig észrevették és idejekorán megmentették. Tegnap egész éjjeli mulatozás s körülbelül másfél liter pálinka után, sikerült neki. Csak akkor vették észre, mikor már halott volt.

— **Királygyakorlatok Pécsen.** A pécsi hadgyakorlatokról figyelemreméltó képeket látunk *Gebhart* J. és fia kirakataiban, amelyek egyik helybéli első, cs. és kir. udv. fényképész, *Kossák* József pillanat felvételei. A képek érdekességét nagyban emeli, hogy ő felsége a király, ugyisint az udvarnak a hadgyakorlatokon résztvett fenséges tagjai *Ferencz Ferdinánd trónörökös, József főherceg, Szalvator főherceg, valamint a román trónörökös, s a hadsereg legmagasabb rangú tisztjei* csaknem mindenképen feltalálhatók. A képeket állandóan nagy közönség nézi, mindenki óhajja látni a képekben is érdekes hadgyakorlatot.

— **Gyilkos katona.** Zágrábban ma éjjel *Loncáric* Mihály szabómestert *Gaál* Lajos őrzővel oldal szuronyával leszúrta. A gyilkosságra egy pincérleány adott okot, a ki miatt egy kis korcsmában összevesztek. *Gaál* a katonai őrzőjárat elfogta.

— **Elgázolt kisfiu.** Ujaradról írja tudósítónk, hogy ott *Breibis* József négy éves kisfiut, aki tegnap *Rigler* Zsigmond ujaradi kereskedő kocsija után kapaszkodott, oly szerencsétlenül gázolta el a kocsit, hogy a kerekek *gyomrát és fejét átszelték* a fiu rövid szenvedés után meghalt.

— **Savanyu Józsi esete.** *Savanyu* Józsi budapesti kőművest szomorú eset érte. Az éjszaka egy erzsébetfalvai korcsmában mulatott a barátjával. Amikor úgy éjfél tájban az utcán bucsuzkodtak, hátulról két ember megtámadta és alaposan összeszurkálta. A kőműves ma beállított a mentőkhöz, akik bekötözték és összevarták a sebeit. Azt hiszi, hogy ellenségei támadtak rá.

— **Kossák József** csász. és kir. udvari fényképész Templom-utca 2. szám. Felvételeket eszközöl minden időben saját műtermében és házon kívül.

— **T. üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x— A nagyérdemű közönség b. figyelmébe** ajánljuk a helybéli szolid és törekvő *Czigelbrier* Győző vaskereskedő céget vaskályhák, takaréktűzhelyek, konyhaedények, gazdasági cikkek és mindenemű számszámok bevásárlása céljából.

A bősörményi békeszerződés.

(Hogyan biztosítsuk a jó viszonyt?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 1.

Mulatságos és jogi szempontból érdekes pör került ma a nagyváradi kir. törvényszék polgári főelbviteli tanácsa elé.

Egy szerződésről volt szó, a melyet két berekböszörményi jó barát, a kik ideges természetűknél fogva gyakorta összetűztek egymással, oly célból kötöttek, hogy biztosítsák a békés viszonyt, kifejtve, hogy aki ezt megszegné, kétszáz korona büntetést tartozik fizetni a másiknak.

A múlt év egyik barátságos téli estéjén egy nagyobb civakodás után *Fleischer* Manó, a

ki furfangos eszét többrebecsüli tiz fiskális tudományánál, ismét kibékítette *Nagy* József és *Asztalos* Ferenc berekböszörményi lakosokat, az ő fejében született az a különös gondolat, hogy szerződést kötött a két baráttal.

— **Öregeim** — szólott *Fleischer* — azt indítványozom nektek, hogy kössetek szerződést egymással, amelyben mind a ketten a rá kötelezitek magatokat, hogy kétszáz korona büntetést fizet az, aki ezután civakodást kezd a másikkal.

— **Helyes** — válaszolt a két barát — *s Fleischer* legott megfogalmazta a szerződést.

Erre nyomban megitták a békeszerződés áldomását. Javában koccintgattak, amikor *Asztalos* kedélyesen odaszól:

— Na hát komám, már most szent a béke. Huncut, aki a másikat a becsületében megsérti.

— Akkor hát kend lesz a huncut, mert én ugyan meg sem sértem kendet.

— Mit, én huncut leszek? Ejnye azt a részarkanytyus arkangyalát az öreg anyjának. Huncut maga meg az egész familiája!

E párbeszédéből már látszik, hogy a békeszerződők a járásbíróhoz elé kerültek, ahol *Asztalos* uram bapörölte *Nagy* József uramat becsületsértésért, no meg azért, hogy a kétszáz koronát, amelyet a szerződés szerint megnyert, bírói uton kapja meg.

A járásbíróhoz becsületsértés miatt 50 korona pénzbírságra ítélte *Nagy* Józsefet, de a szerződésben kikötött kétszáz koronát nem ítélte meg a panaszosnak, aki azután megfélemberte a járásbíróhoz ítéletét.

Stokker József dr. *Asztalos* Ferenc ügyvéd a törvényszék felelbiteli tanácsának ülésén a járásbíróhoz ítéletének okait igyekezett megdönteni. A járásbíró ugyan azt vitatta, hogy egy vétségért két büntetést nem lehet mérni a vádlottra. *Stokker* dr. kifejtette azt, hogy egy két oldalú szerződésről van szó, a mely megszegés esetében felét is éppen úgy sujhatta volna, mint jelen esetben a vádlottat.

A törvényszék felelbiteli tanácsa elfogadta a panaszos ügyvédjének érvelését s elrendelte a tanúk kihallgatását. E célból a tárgyalást f. év decz. hó 2-ára tüzték ki az érdekes békeszerződés ügyében.

TANUGY.

(—) **Beiratás a szakiskolába.** A m. kir. áll. szakiskolával kapcsolatban folyó hó 15-én nyílnak meg a kazánfűtők és stabilgép-kezelők tanfolyamai. A kazánfűtők tanfolyamának rendszer hallgatói lehetnek a 18. életévüket betöltött oly kovács, lakatos, géplakatos, rézműves iparosok, vagy ezen szakok valamelyikében foglalkozó gyári munkások, kik magyarul írni és olvasni tudnak, jó erkölcsi bizonyítványt és ipari foglalkozásukról megfelelő okmányokat felmutatni képesek. A stabilgép-kezelői tanfolyamba lépőknek megfelelő bizonyítványokkal kell igazolniuk, hogy a kazánfűtők, valamint a cséplőgép-kezelők számára rendezett tanfolyamokat sikerrel végezték. A kazánfűtők tanfolyamába lépők a beiratkozásnál 6 k. a stabilgép-kezelők tanfolyamába iratkoznak 10 k. tandíjat tartoznak lefizetni. E tanfolyamokra beiratkozni lehet minden kedden és csütörtökön este 6—7 és vasárnaponként 9—12-ig a m. kir. szakiskola igazgatóságánál.

TÖRVENYKEZÉS.

§ **Gyilkos anya.** Bécsben az esküdtszék *Kuchar* Mária-t hat évi fegyházra ítélte. Az asszony két éves kis fiának nyakára hurkot kötött s midőn a gyermek már elalélt, a Praterbe kitétte. A nyereket virágárus asszonyok megtalálták s orvosi segítséggel még életre hozták.

NAPIREND.

Október 2. Szerda. Róm. kath. naptár: Leodegár. — Protestáns naptár: Leodegár. — Görög-keleti naptár (szep-tember 19.): *Trofim vértanú.* — A nap két 5 óra 46 perckor, nyugszik 5 óra 20 perckor. — A hold két 8 óra 13 perckor, nyugszik 10 óra 50 perckor

Időjárás. Légnomás reggel 7 órakor 771.5 milliméter, délután 2 órakor 768.7 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor $0^{\circ} + 13.8$, délután 2 órakor $0^{\circ} + 22.0$. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DK. 4, délután 2 órakor D. 3. — Felhőzet reggel 7 órakor derült, délután 2 órakor félderült. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 mm.

Időjelzés. A központi meteorológiai intézetnek Arad-ra küldött távirati szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változás nem várható.

Szabadságszolgálat emléktárgyak országos múzeuma (színház-épület I-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Költésy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig, kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig, vasár- és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Breklye-múzeum helyisége melletti ülésterem.

Október 4. Arad város közigazgatási-bizottságának rendes havi ülése. — A Darányi-szoborbizottság ülése délután 4 órakor (Városház.)

Október 13. A II-ik kerületi fillér-asztaltársaság rendkívüli közgyűlése délután 2 órakor.

Október 26—27. Löverseny Aradon.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES.

Ujaradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, október 1.

Tartós jó meleg időjárásban, serényen folynak a szüretelések, szintugy a tengeri törése, mely már a befejezéshez közelg.

Az üzlet pangása, a nyomott árakra csak kis behozatallal találkozunk, mely nem haladja meg búzában a 2000 mmázst, míg a tengeri 8—400 mmázsa.

Jó minőségű új tengerit kaptak gazdáink az ideai termésben, csak árát találják silánynak az átlag kevés mennyiségű eredménynek.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, *korona* értékben:

Buza I-ső minőségű 7.00.

Buza közép minőségű 6.90.

O-Tengeri 4.60.

Csőves tengeri (dupla mázsa) 9.—.

Rozs 5.80.

Arpa 5.10.

Zab 5.60.

Az irányzat lanyha.

— **Sorsolás.** A tizsa-szegedi m. kir. nyeméremény kölcsön sorsjegyeinek ma délelőtt 10 órakor volt az 53-ik húzása *Tobody* József lottóigazgató elnöklésével a lottóigazgatóság helyiségében.

Először is a következő 36 sorszámot húzták ki: 57, 59, 275, 557, 777, 1133, 1161, 1232, 1404, 1619, 1668, 1808, 1923, 1984, 1999, 2050, 2222, 2310, 2418, 2723, 2964, 3008, 3200, 3205, 3245, 3272, 3290, 3299, 3890, 3426, 3570, 3728, 3949, 4150, 4230, és 4346.

Ezek közül a főnyeméremény, 180,000 koronát nyerte 3728 sorozat 93 nyerőszám. Két-két ezer koronát nyertek: 1161—2. 1984—34, 3290—48, 3570—47, 4346—59. — A főnti kihuzott 36 sorszámból többi összes nyerőszámai egyenkint 240 koronát nyertek.

S z e s z ü z l e t.

— Október 1. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter o/o, beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Száritott moslák: 12.80—13.— korona mmázsként.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 1.

Délitőzsde. Buzakínalat mérsékelt, a vételkedv korlátozott. Kellemesebb irányzat mellett 30,000 métermázsa került forgalomba, szilárdan tartott árakon, elvéve néhány fillérel magasabban. Egyéb gabonanemű kellemesebb, tengeri bagyadt. Időjárás szép.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	7.75— 7.74
Buza 1902. áprillisa	8.19— 8.20
Rozs októberre	6.87— 6.88
Rozs 1902. áprillisa	7.05— 7.04
Zab októberre	6.67— 6.68
Zab 1902. áprillisa	7.05— 7.06
Tengeri szeptemberre	5.09— 5.10
Tengeri 1902. májusra	5.11— 5.12

Zárul 5 órakor:

Buza októberre	7.74— 7.75
Buza 1902. áprillisa	8.20— 8.21
Rozs októberre	6.85— 6.86
Rozs 1902. áprillisa	7.05— 7.06
Zab októberre	6.69— 6.70
Zab 1902. áprillisa	7.06— 7.07
Tengeri szeptemberre	—
Tengeri 1902. májusra	5.11— 5.12

Zárul 5 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény	613.—
Magyar hitelrészvény	619.25
Leszámlolóbank részvény	408.—
Rima-Murányi vasúti részvény	414.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	615.25
Közúti vasút	548.—
Városl villamos vasút részvény	276.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Október 1. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban 82 — 84 fillérig. Oreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig. Flatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 92 — 93 fillérig. Flatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 92 — 93 fillérig. Flatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 91 — 92 fillérig. Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon fe.üli súlyban — fillérig. Közép páronként 240—280 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Romániai eredeti (Stachi) Nehéz páronként 240 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli súlyban 91 — 92 érig. Közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 90 — 91 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 90 — 91 fillérig. Megjegyzés. A fent jegyzett árak súly szerint és pedig a szokászerű levonások mellett, egy kilogramm súlyra fillérekben értendők. Szokászerűleg a hizott sertések teljes (brutto) súlyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 40/o vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) súlya vétetik irányadónak. Sertéselészám. Szeptember hó 28. napján volt készlet 44,856 darab, szeptember 29. napján felhajtott 230 darab, szeptember 29. napján elszállított 769 darab, szeptember 30. napján maradt készletben 44,347 darab. Üzlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, október 1.

Magyar aranyárjádék 40/o	118.20
Magyar koronajárjádék 40/o	92.40
Magyar arany 41/20/o	121.75
Magyar ezüst 41/20/o	100.25
Magyar keleti vasút	119.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	92.—
Magyar italmegváltási kötvény	99.85
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	175.50
Tiszszabályozási és szegedi kölcsön	—
Osztrák papírjárjádék	98.30
Osztrák járjádék ezüst	98.20
Osztrák járjádék arany	118.90
Koronajárjádék	95.10
1860-iki államsorsjegyek	138.50
Osztrák magyar bankrészvény	1630.—
Magyar hitelbank részvény	616.—
Osztrák hitelbank részvény	608.25
Osztrák-magyar államvasút	613.50
30 frankos arany (Napoleonkor)	19.02
Német birodalmi márka	117.17
London	239.10
Páris	94.80

IDEGENEK ARADON.

— Október 1. —

Vass szálloda. Vutsák Béla utazó Budapest. — Eckstein Pál gyáros Berlin. — Szallai Manó kereskedő Világos. — Németh M. mérnök Borosjenő. — Réray Kálmán albíró Szerdahely. — Klein Mór utazó Budapest. — Grosz Bertalan utazó Budapest. — Kovács Sándor vállalkozó Lugos. Wittasek J. utazó Bécs. — Szegő J. vállalkozó Szeged. — Grünberger Jenő utazó Budapest.

REGENY-CSARNOK.

A karvalyok vére.

— Regény két kötetben. —

Irtá: Theuriet André. [9]

(Folytatás.)

E szoba tele volt meghívottakkal, kik ketős, hármas csoportokba osztottak a fal s a teljes hosszúságukban kihuzott asztalok közt. A nyitott ablakon keresztül az udvarba, a csűrökre s a nagykapu két sarkába ültetett sűrűlevelű fügefákra lehetett látni. Az asztalok közt Bardinné sürgött egy-egy rakás tányérral, új főkötővel, s elől gondosan feltűrt szoknyával. A terem végében a menyasszony csinos rózsárcu s kékszemű személy — ült egyenesen öt-hat fiatal lány közt, kik azzal voltak elfoglalva, hogy a narancs-virág-koszorút magas csipkés főkötője közé tűzzék. A kályha mellett Bardin apó beszélgetett komolyan a lakodalmas népség előkelőivel. A nagy teremből tompa hangmoraj, s az asztali edények éles csörömpölése hallatszott; ha egy időre csendesség támadt, Saint-Saviol felől barangszó halatszott.

— Jerünk fiam Célestin a templomba, kiáltott Bardin apó, épen csak rád vártunk.

A menyasszony s a koszos lányok már az udvarra osontak, s a dudások dudaszóval adtak jelt az indulásra.

— Csak egy pillanatig! mondá a fiatal vőlegény sugárzó arccal, bemutatom önöknek vőfélyemet, Bardin ur azt kérdezte, hogy ki a másik tanum? . . . Ime, Etienne Mangars ur, főnököm fia!

— Mig a jószívű zreg hízogó hangon köszönte meg Etiennek, Célestin kék és rózsaszínű szalagból készült jelvényt választott ki, fiatal urának gomblyukába tűzte; azután kezénél fogva levezette az udvarra.

— Most, folytatá, bemutatom párjának a koszorúslányok közül . . . Teréz kisasszony, merre van? kiáltott, szeméivel keresve a kérdéses kisasszonyt, — majd meglátja Etienne ur, majd meglátja!

— Itt vagyok! felelt egy eléggé nyomatókos hang.

Etienne arra tekintett, s összereszt, mikor a szenteitviz-tartónál látott leányt, Desroches kisasszonyt pillantotta meg.

Ez felismerte Etienne, mert arca elkomorult, s egy mellette álló félgypaju-mellényes fiatal embernek megfogta a karját.

— Elhibázta kisasszony, kiáltott fel Célestin, nem Jousset fogja önt a templomba vezetni . . . Itt az ön vezetője Etienne Mangars ur.

Ez a megszólítás épen nem azt a hatást idézte, amit Célestin várt. A fiatal leány néhány szót suttogott Jousset fülébe, mikor karjába kapaszkodott.

— Köszönöm Tiffeneau ur, viszonzá határozott hangon, már van vezetőm, megtartom Jousset-t.

— Tévedés van a dologban! félreértés! — mormogá Célestin, szánakozva fordulva Etienne felé, ki megzavarodva rágtá bajuszát. Szavát elhallgattatá a durrogatás a hegedűsök és dudások valami báli darabra huztak rá, a sorok alakultak s Célestin, ipa meghagyásának engedelmeskedve, szaladt elfoglalni helyét. A hosszú kíséret a jerikói lonc és vesszős faggallyal sövényzett keresztutakon át lobogó kék és rózsaszínű szalagokkal hangos dudaszó mellett Saint-Saviol felé kigyózott.

Etienne a hátsó csoportnál maradt, kissé magára hagyatva a lakodalmas népség öregei közt. Némely kanyarodónál a sövények közt észrevette néha Desroches kisasszony fejét, kinek szalmakalapja kivált a fehér főkötők és széles szegélyű kalapok közül. A fiatal Mangars boszankodni kezdett; akarva nem akarva arra a kettős meglepetésre gondolt, mit Célestin oly ügyesen készített el, s oly furcsán ütött ki. Az orvos leánya másodszor mutatott idegenkedést irányában, s a lakodalmas falusiak inkább feszesen, mint elragadtatva érezték magukat jelenlétében. Etiennek, ki meg volt győződve, hogy az egész vidék osztja azon csodálatot, melylyel Tiffeneau viseltetett a Mangars név iránt, különösen nehezebbre esett a hidegség, melyet irányában tanusítottak.

Mikor a kettős szertartáson, polgárin és egyházin tullestek, a puskákat ismét durrog-

tatni kezdték s a zene vezetése mellett visszatértek Breuilbe, hol a szabad levegőn való roggeli sétától éhes embereket a lakodalmi ebéd várta. Mikor a hosszú asztalok köré ültek, Célestin Tiffeneau újra mentegedőzni kezdett Desroches kisasszony szeszélyes magaviselete miatt, kit a boldog Jousset diadalmasan vezetett vissza.

— Üljön oda nóm mellé, mondá Célestin bánatos hangjejtéssel, s bocsássa meg a mai reggeli balesetet. Az én hibám volt; Desroches kisasszonynak nem volt tudomása szándékomról s már kiválasztotta vőfélyét, kit nem akart cserben hagyni, de nemsokára helyrehozzuk a dolgot a táncmulatság alatt . . .

Azaltt asztalhoz ültek. Breuilnek színejava s a logközelebbi rokonok középre ültek, a fiatal házások körül; a legények és lányok az asztal egyik végére csoportosultak, örülve, hogy megszabadultak az öregebbek ellenőrző személtől; legalul pedig a szegény rokonok, gyermekek s a meghívottakhoz tartozók képeztek egy vegyes csoportot. A szolgálók kinyújtott karjaikban kék és rózsaszínű pántlikákkal feldiszlített füllentyűs tálcákon élel megrakott tálat hordtak. Főtt őzdarabok váltakoztak forgatott tengerinyul-pyramisokkal s széles salátás tállakkal, melyekben a charenti angolna bormártásban uszált. A sült hus gőze erős hagymaillattal egyesült. Az anguléma-i vörös bor poharakba töltve gyöngyözött, mit a vendégek meglegedett arcfintorokkal szürcsöltek. A falatozás kezdete ünneplés és csendes volt, de a nyelvek lassankint feloldódtak, s minden falatot elmés megjegyzések fűszereztek; de a vigalom csendes volt, minden kitörő nevetés vagy durvább szó nélkül. A poitiersi paraszt öröme tartózkodóbb és tisztességesebb, nines oly zajos vigsághoz szokva, mint az északi és déli pórnp, a jó vendégséget benső boldogsággal élvezi s örömet nyelvének egy-egy csettentésével, vagy szemének hamis hunyortásával fejezi ki. Bizonyos mértékig még akkor is tartózkodó, mikor a bor gőze a fejébe szállt, s nem csacsog össze mindent mértékteleül.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi május hó 1-től.)

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Színv. Szolnokról este 8.50
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborszluról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborszluról délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Radnáról este 6.35	Személyvonat este 8.57
Gyorsvonat este 7.18	Gyorsvonat délelőtt 9.08
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.44
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.12	Személyvonat reggel 8.38
Személyvonat d. u. 4.09	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosszabesről szv. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borosszabesig szv. du. 5.20	Személyvonat este 6.56

Városi színház.

Bérlet 2. sz.

Páros.

Szerdán, 1901. évi október hó 2-án:

A koldusdiák.

Nagy operette 3 felvonásban. Irták: Zell és Genée. Fordították: Evva L. és Fáy J. B. Zenéjét szerző: Millöcker K.

SZEMÉLYEK:

Palmatica . . . Tolnainé.	Richtheffen . Komlósy I.
Laura Vidor Laura.	Bogumil . . . Mezei Péter.
Bronislava . . . Felhő Rózi.	Eva, neje . . . Kalocsa R.
Ollendorf . . . Polgár S.	Enterich . . . Réti István.
Wangenheim Nemes S.	Rymanovszky Mányai A.
Henrik Boda Ferenc.	Jan Janiczky Arkossy V.

Kezdete 7 órakor.

3620—1901. sz.

Hirdetmény.

A csálai m. kir. erdőgondnokság kerületébe kiirtandó fiatalosoknak irtással és mezőgazdasági köztes használatok mellett való felújítási kötelezettséggel leendő bérbeadása tárgyában a nevezett m. kir. erdőgondnokság irodahelyiségében **f. évi október hó 16-án délelőtt 9 órakor** zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni. A bérbebeadandó területek következők:

a 2-ik számú részlet kiterjedése	12.368	kath. hold
a 3-ik „ „ „	9.1273	„ „
a 9-ik „ „ „	9.1560	„ „
a 11-ik „ „ „	9.1312	„ „
a 13-ik „ „ „	10.1376	„ „
a 20-ik „ „ „	10.480	„ „

Bértartam az 1901. évi január hó 1-től az 1904. évi december hó végéig terjedő négy év, melyre a fiatalosok között mivelendő kapásnövények termesztésére az 1906. évi december hó végéig két ingyen év következik. Kikiáltási ár az első négy évre, év és holdanként:

- a 2., 3. és 11-ik számú részletre év és holdanként 10 korona.
- a 9. és 13-ik számú részletre év és holdanként 16 korona.
- a 20-ik számú részletre év és holdanként 8 korona.

Bánatpénz a kikiáltási árak 10%-a. Írásbeli ajánlatok, melyek a fent jelzett napnak délelőtti 9 órájáig a csálai m. kir. erdőgondnokságnál benyújtottak s a megajánlott összegnek 10%-át tevő bánatpénzzel felszereltettek, szintén tárgyalás alá fognak vétetni. Elkésve és távirati uton beadott ajánlatok, valamint utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. A kincstár fenntartja magának azt a jogot, hogy az ajánlatok közt szabadon választhat, esetleg valamennyit is visszautasíthatja. Bővebb felvilágosítással az alulírott m. kir. főerdőhivatal s a csálai erdőgondnokság szolgál.

Lippa, 1901. évi szeptember hó 26-án.

M. kir. főerdőhivatal.

(Utánnomás nem díjazatik.)

1309

Gyomorbetegeknek!

Mindazoknak, kik meghűlés vagy a gyomor túlterhelése nohezen emészthető, nagyon meleg, vagy nagyon hideg ételek avagy rendetlen életmód által gyomorbetegségben, u. m.:

gyomorhurut, gyomorgöres, gyomorfájás, nehéz emésztés vagy elnyálkásodásban

szenvednek, egy házi szer ajánlatuk, melynek kitűnő hatása már évek óta kipróbálva van. És ez a

HUBERT ULLRICH-féle gyökér bor.

E gyökérbor kitűnő, gyógyképesnek elismert gyökérből, jó borral van készítve, erősíti és élénkíti az ember emésztési szervezetét, a gyökérbor elhárítja az emésztési zavarokat és elősegíti az új egészséges vér képzését.

A gyökérbort kellő időben használva, a gyomorbajt már csirában elfojtja. Nem szabadna tehát annak használatával késni. Eszleletek, mint **fejfájás, felbűfűgés, gyomorgöres, felfuvalkodás, rosszullét hányással**, melyek **űdült gyomorbajoknál** mindig gyakrabban lépnek föl, számtalanszor már néhányszori ivás után megszűnnek.

Székrekedés és annak kellemetlen következményei mint **szérumatatlanság**, valamint vértörődés a máj, lép és végszervezetekben (**hämoroidális betegség**) a gyökérbor által gyorsan eltávolítatik. A gyökérbor megszünteti az **étvágytalanságot** és könnyű székelés által eltávolítja a gyomor és belekben felszaporodott idegen anyagokat.

Sovány, sápadt arcszínt, vérhiányt, erőtlenséget, legtöbbnyire rossz emésztés, csekély vérképzés és a máj beteges állapota okozza. **Étvágytalanságnál, ideges bágyadtságnál és kedélyeltompultságnál**, valamint gyakori fejfájás, álmatlan éjszák következtében sok ember lassan elpusztul. **Gyökérbor** a gyorsított életérzésnek friss erőt ad. — Gyökérbor gerjeszti az étvágyat elősegíti az emésztést és táplálkozást, gyorsítja az anyagcsere és vérképzést, megnyugtatja a feleslegzett idegeket és új életkedvet ad. Számos elismert és hálaírt bizonyítja ezt. — **Gyökérbor kapható üvegekben 4 ft 1.50 és 8 ft 2.— a gyógyszerárakban Arad.** Kis-Szt-Miklós, Glogovász, Ó-Pécska, Német Szt-Péter, Székesut, Varga, Monostor, Vinga, Orozifalva, Fibis, Gultenbrunn, Mária-Radna, Lippa, Kovaszinoz, Világos, Agris, Ternova, Tauoz, Nádas, Pankota, Zaránd, Komlós, Ó-Szt-Anna, Új-Szt-Anna, Kurtios, Simánd, Szt-Márton, Mátosa, Kevermes, Kunágota, Tornyá, Battonya, Szemlak, Perjámos, Sándorháza, Pészak, Knez, Billed, Bogaras, N.-Jósa, Gyertyámos, Kis-Beoskerék, Új-Bessenyő, Szt-András, Gyarmata, Temes-Rékás, Topoloveoz, Józseffalva, Belinoz, Lugos, Kizdla, Buttyn, Bokszeg, Boros-Jenő, Csermő, Kis-Jenő, Sikló, Székudvar, Elek, Kétegyháza, Gyula, Új-Kigyás, Apázoza, Megyes-Bodzás, Mező-Kovásháza, Tót-Komlós, Orosháza, Mezőhegyes, Pityáros, Csánád-Palota, Nagylak, Egres, Szerb-Szt-Péter, Hatzfeld, Lovrin, Nagy-Kikinda, Szakálháza, Mohaia, Békés-Craba, Temesvár stb. valamint minden nagyobb és kisebb helyen Magyarországnak és az összes ausztria-magyarországi városok gyógyszerárakban.

FÖLDES KELEMEN és HAJÓS ÁRPÁD urak gyógyszerárak Aradon, 8 és több íveget eredeti áron Ausztria-Magyarország bármely helyére küldenek gyökérborainkat üvegekben.

Óvakodjunk utáztatoktól! 561

Kérjünk határozottan

HUBERT ULLRICH-FÉLE GYÓGYFÜBORT.

508—1901. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Mittelmann-féle szeszgyár telepen levő magtár helyiségeknek bérbeadása iránt folyó év október hó 7-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár: 1. A 1. 2 és 3 számú 4600 m. gabonát befogadó magtárra 750 korona 2.) A 4 számú 6000—7000 m. m. gabonát befogadó magtárra 1200 korona 8. az 5, számú 4000—5000 m. m. gabonát befogadó magtár 1000 korona évi bér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverést megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az

árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1901. évi szeptember hó 23-án tartott üléséből.

Kiadta:
Vannay,
aljegyző.

2755—1901. pm.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré teszem, hogy Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága legtöbb adót fizető tagjainak 1902. évre összeállított névjegyzéke f. évi szeptember 28-tól október 13-ig hivatalomban közszemlére kitétetik, ahol azt az érdekeltek megtekinthetik s az ez elleni fellebezéseiket ezen 15 napi határidő alatt hozzám benyújthatják. Arad, 1901. éviszeptember hó 23.

Salacz,
kir. tanácsos,
polgármester.

KIVÁLÓ ERŐSÍTŐSZER

SOMATOSE

lemből készült és ennek tápanyagát tartalmazó teljesen könnyen oldódó Albumose készítmény a legkiválóbb erősítő szer

gyenge és a táplálkozásban elmaradottaknak, ideg-, mell- és gyomorbetegeknek, beteggyerekeknek, angol háiban szenvedő gyermekeknek, szülőknek, nemkülönben

vas-Somatose

alakjában a sápkórosoknak használnia az orvosok által.

Vas Somatose nem egyéb 2% vas- és foszforos vasat, a melytől alakban a vas az emberi testben van jelen, tartalmaz Somatose.

Somatose rendkívül gyorsan az étvágyat.

Érdemes van az összes gyógyszerárakban és gyógyszerkereskedésekben.

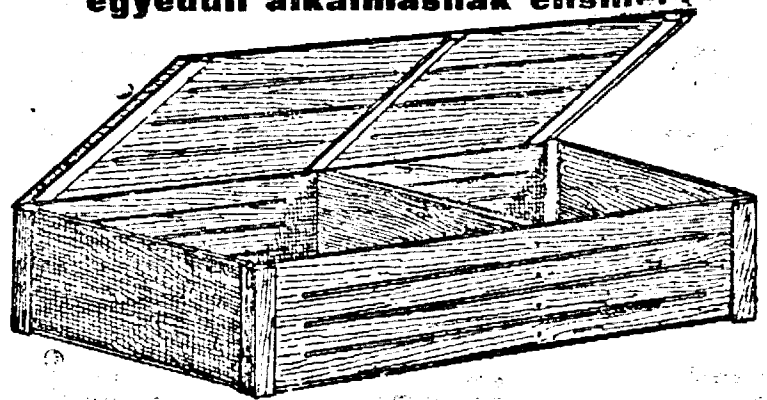
407

MUNK II. és FIAI

gőzfűrés-, parkett-, hordó-, láda- és faárugyár, szakács, szlatina és madrizestyi uradalmak,

Maros-Szlatina, Arad m.

Ajánlják szőlő- és egyéb gyümölcs szállítására kitűnően bevált egyedüli alkalmasnak elismert

szabadalmazott farekeszeiket.

Fagyapót minden rekeszhez ingyen!

Képviselő Arad részére:

Schäffer Henrik, Andrássy-tér (Bing-ház.)

Telefon 208. sz.

Jelentékeny szállítási díjkedvezmény!

Jelentékeny szállítási díjkedvezmény!

Városi és megyei
telephon 150. sz.

Ifj. Czeiler István

Városi és megyei
telephon 150. sz.

fa-árak gyára Aradon, Pöltenberg Ernő utca 7., 8., 9. sz.

I. Gőzfűrészes árak:

Deszkák, padlók és gerendák
tölgy, bükk, dió stb. kemény-
fa nemekből 5 mm. vastagságtól
feljebb.

**Méret szerinti megren-
deléseket is elfogadok.**

Mindenemű keményfa rönköket veszek.

II. Épület asztalosság:

Ajtók, ablakok, padozat
és **parkett** gyors és nagybani
gyártása.

Különlegesség saját gyárt-
mányu **gördülő ablak faredő-
nyökben** (rolók).

**Portallé és modern bolt-
berendezések gyára** stb.

Zászló-rudak!

III. Gépeken való fakidolgozások, u. m.:

Fűrészelés (gerenda, palló s
deszka vágások; valamint **kanya-
ritások** (schweifolás, decoupirozás)
gyalulás (egyengetés és vastagság-
ból) **hornyolás** (kelelés) **furás,**
vésés és csapolás olcsó árban
darab vagy munka-óra szerint szá-
mitva. 1173

Cserépszáritó keretek raktáron.

Szállítható

== izzó ==

harisnyák

(Auerhálók nem szab-
dalmi kihágás.)

Azonnal használhatók s minden
égőre alkalmazhatók. 1178

25 darab 6 frt, 50 drb 11 frt,
100 darab 20 frt

bérmentesen házhoz szállítva, jót-
állás mellett, utánvétellel, 1178

Glühstrumph-Fabrik „BRILLANT“

Berlin, Linkstrasse 27g.

Képes árjegyzék bérmentve ingyen.

Aranyéremmel jutalmazva
a párisi 1900. évi világiállításon.

Kapható: minden — hirdményeink utján
felismerhető — üzletben. 876

10, 16 és 30 filléres dobozokban.

Orczy-utca 11. számú házban

egy nagy

veteményes kert

és egy nagy

borpincze

minden órában

kiadó.

Felvilágosítás nyerhető ugyan-
ott a házmesternél. 1306

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy f. évi
október hó 2-ikán az az szerdán
megejtendő képviselő választás al-
kalmával az Andrassy-téren a Sa-
lacz-utcától és a József főherczeg
uton a Karolina-utcától a város-
házáig terjedő részen hol a választás-
ra összegyűlő csoportok lesznek
a kocsik közlekedést az északi ré-
szen levő uton, tehát azon olda-
lon melyen a Neuman palota van
engedélyezem csupán, és felhivom
a kocsis tulajdonosokat, hogy ezen
a napon kizárólag ezen utrészt
használják mivel jelen rendeletem
ellen vétők büntetetté fognak.

Arad 1901 szeptember hó 28-án

Sarlot.

főkapitány.

„Szönyegűház”
MEGNYILT.

„Szönyegűház”
MEGNYILT.

„Szönyegűház”
MEGNYILT.

„Szönyegűház”
MEGNYILT.

„Szönyegűház”
MEGNYILT.

Arad, Neuman-palota

„Hungária” kávéház mellett.